

L'italiano è facile e divertente

Izabela Suder

Narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia do ewaluacji procesu rozwijania kompetencji kluczowych opracowane dla I etapu edukacyjnego w zakresie nauczania języka włoskiego

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Piotr Mazur, Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Spis treści

WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I	
Testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności	7
1.1. Test diagnozy wstępnej na starcie dla klasy III	7
1.2. Test diagnozy bieżącej	12
1.3. Test diagnozy śródrocznej	16
1.4. Test diagnozy na zakończenie	21
ROZDZIAŁ II	
Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności	27
ROZDZIAŁ III	
Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej	33
3.1. Arkusz samooceny dla ucznia – klasa III	33
3.2. Arkusz oceny koleżeńskiej dla ucznia – klasa III	34
ROZDZIAŁ IV	
Arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych	37
4.1 Arkusz ewaluacji formatywnej dla I etapu edukacyjnego na podstawie metody <i>Total Physical Response</i>	37
4.2. Arkusz ewaluacji sumującej dla I etapu edukacyjnego na podstawie metody <i>Total Physical Response</i>	39
ROZDZIAŁ V	
Propozycje prac projektowych pozwalających ocenić poziom rozwoju kompetencji kluczowych	41
ROZDZIAŁ VI	
Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)	48
6.1. Kryteria oceny ewaluacji kompetencji	48
6.2. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej w zakresie rozumienia i tworzenia informacji dla nauczyciela ...	49

6.3. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej w zakresie rozumienia i tworzenia informacji dla ucznia	50
6.4. Przeprowadzenie analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowej	51
BIBLIOGRAFIA	52

WSTĘP

Niniejsza praca stanowi zbiór narzędzi, którymi są przykładowe testy i zadania dla uczniów oraz nauczycieli klas od I do III szkoły podstawowej. Służą one do dokonywania pomiaru wiedzy oraz umiejętności w zakresie znajomości języka włoskiego. Ukazują istniejące braki, ale również sukcesy i dokonania uczniowskie, a tym samym wskazują ścieżkę dalszych działań w celu ulepszenia procesu nauczania języka.

Głównym celem publikacji jest zainspirowanie nauczycieli i wsparcie ich (szczególnie tych z niewielkim doświadczeniem zawodowym) w procesie tworzenia własnych narzędzi pomiaru dydaktycznego, jak również narzędzi ewaluacji kompetencji kluczowych.

Poniższe testy są częścią całości, którą jest program nauczania języka włoskiego oraz poradnik metodyczny (obie prace autorstwa Elżbiety Muchy i Barbary Klimek). Zestaw materiałów opiera się na nauczaniu holistycznym, uwrażliwieniu ucznia na inny język, kulturę i otaczający świat, a także na przyjęciu takich teorii jak konstruktywistyczny model kształcenia oraz podejście komunikacyjne.

Konstruktywistyczny model kształcenia dąży do tego, aby zachęcać dzieci do działania, szukania własnych rozwiązań, do interakcji z rówieśnikami, w trakcie której nauczyciel tylko wspiera i pomaga. Podejście komunikacyjne zachęca dzieci do porozumiewania się w języku obcym – mimo błędów – bez stresu i obaw. Obydwie teorie stanowią inspirację do konstruowania zadań i różnorodnych testów, atrakcyjnych i ciekawych, które sprawdzają poziom opanowania języka według przyjętych wymogów. W testach możemy znaleźć takie zadania jak: uzupełnianie włoskim słownictwem usłyszanych piosenek, wymyślanie sloganów, dokańczanie rymowanek, kolorowanie, rysowanie, dokańczanie krótkich historyjek itd.

Podstawa programowa, jak i niniejszy zbiór zadań, zachęcają do odwoływania się do oceniania kształtującego, które nie powinno ograniczać się do podsumowania końcowych efektów, ale do uwzględnienia kontekstu kształcenia, emocji ucznia, jego motywacji oraz zaangażowania (Niemierko 2008: 303). Dokonując oceny postępów uczniów, należy mieć na uwadze ich indywidualne predyspozycje, tempo rozwoju, zainteresowania, jak i trudności uczniów w nauce. W szczególności należy pamiętać o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) oraz tych znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Ocena winna przekazywać uczniowi informację o jego osiągnięciach edukacyjnych, wskazując, co robi dobrze, a co wymaga jeszcze poprawy. Jej zadaniem jest powiedzieć uczniowi, jak powinien dalej się uczyć, jednocześnie podtrzymując jego chęć i zaangażowanie.

Niniejsza publikacja składa się z sześciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym znajdują się testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności. Rozdział drugi obejmuje testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności. W rozdziale trzecim odnajdziemy arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej. Rozdział czwarty to arkusze formalnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych. Rozdział piąty prezentuje propozycje prac projektowych pozwalających ocenić poziom rozwoju kompetencji kluczowych. Rozdział szósty składa się z przykładowych arkuszy ewaluacji kompetencji kluczowych.

Należy pamiętać, by przed przystąpieniem do przeprowadzenia testu udzielić wszystkim uczniom informacji dotyczącej czasu trwania testu, odpowiedniego

zachowania w trakcie oraz omówić bardziej złożone polecenia w sposób zwięzły i precyzyjny. Zaleca się również zwrócić uwagę uczniów na usunięcie z ich miejsca pracy zbędnych przedmiotów.

Testy muszą być dostosowane do poziomu i możliwości wszystkich uczniów. Dla osób ze SPE wymagane jest dostosowanie zadań do ich możliwości, tak więc dla (Mucha i Klimek 2022: 43):

- uczniów z dysfunkcją wzroku: należy zadbać o dobrą jakość i czytelność materiałów oraz odpowiednie oświetlenie; jeśli jest to konieczne, można zmienić rozmiar czcionki;
- uczniów z dysfunkcją słuchu: należy pozwolić odsłuchać tekst lub piosenkę po raz kolejny oraz w zwolnionym tempie;
- uczniów z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją: należy przewidzieć lepsze zagospodarowanie przestrzeni przy biurku oraz przedłużyć czas wykonywania zadań, ograniczyć liczbę zadań lub słów w zadaniach; nie pośpieszać; zadbać o komfort ucznia oraz upewniać się czy dziecko dobrze zrozumiało polecenia;
- uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera: wyeliminować elementy rozpraszające; wyjaśnić osobno zasady pracy, upewniać się czy uczeń dobrze zrozumiał polecenia; nie pośpieszać; służyć pomocą, w tym celu można zapewnić uczniowi miejsce blisko nauczyciela;
- uczniom z ADHD (od ang. *attention deficit hyperactivity disorder*) należy umożliwić w trakcie pracy krótkie przerwy, ewentualnie pozwolić wykonać zadanie w inny sposób. Na przykład, kiedy w teście dzieci mają przetłumaczyć nazwę kolorów na język włoski, można pozwolić pokolorować danym kolorem kształty (zamiast pisać nazwę koloru) lub pozwolić wskazać właściwe kolory;
- uczniom z dysleksją: należy zmienić formę niektórych zadań, przeznaczyć więcej czasu na ich wykonywanie oraz zastąpić zadania polegające na grupowaniu, przyporządkowaniu i kategoryzowaniu na przykład zadaniami wielokrotnego wyboru;
- uczniom uzdolnionym: można dodać kolejne zadania, które mogłyby ich zaniepokoić, i pozwolić wykorzystać ich możliwości i wiedzę, aby poczuli się usatysfakcjonowani ze swojej pracy. Przy zadaniu pierwszym można dodać kolejne wyrazy do przetłumaczenia, a w drugim kolejne pytania.

Do każdego ucznia należy podejść w sposób indywidualny, zwrócić uwagę na jego specyficzną sytuację i stan zdrowia oraz uzupełnić tekst elementami, które będą pomocne. Są to np. dodatkowe słownictwo i tłumaczenie, inna forma zadania, dodatkowe obrazki, odpowiednia czcionka.

W przedstawionych w dokumencie wzorach testów wykropkowaniem oznaczono miejsca do wpisania odpowiedzi przez uczniów. W razie potrzeby nauczyciel może zwiększyć ilość miejsca przewidzianego na odpowiedź lub zamieścić w poleceniach dodatkowe instrukcje (np. „Zapisz odpowiedź w wykropkowanym polu”). Ilustracje w zadaniach w większości przypadków zostały zastąpione odpowiednimi wskazaniem w nawiasach – nauczyciel, korzystając z zawartych w dokumencie wzorów, może wybrać lub przygotować stosowne grafiki według własnych pomysłów.

ROZDZIAŁ I

Testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności

W tym rozdziale odnajdziemy 4 typy testów pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności. Są to: test diagnozy wstępnej na starcie, test diagnozy bieżącej, test diagnozy śródrocznej oraz test diagnozy na zakończenie.

1.1. Test diagnozy wstępnej na starcie dla klasy III

Niniejszy test zaleca się wykonać na początku roku szkolnego, jednak dopiero po kilku lekcjach, aby uczniowie mieli czas na przypomnienie sobie materiału. Wyniki pozwolą odpowiednio dobrać i rozplanować naukę języka na dany rok szkolny. Celem testu jest sprawdzenie umiejętności ucznia w porozumiewaniu się w języku włoskim, umiejętności posługiwania się podstawowym zasobem środków językowych, rozumienia, tworzenia i reagowania na wypowiedzi pisemne oraz przetwarzania ich w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych oraz znajdujących się w poniższym teście – według wymagań podstawy programowej dla klas I–III szkoły podstawowej.

Test obejmuje następujące zagadnienia: ja i moi bliscy, moje miejsce zamieszkania, moja szkoła, popularne zawody, mój dzień i moje zabawy, jedzenie, sklep, mój czas wolny i wakacje, święta oraz tradycje, mój kraj, sport, przyroda wokół mnie.

TEST DIAGNOZY WSTĘPNEJ DLA KLASY III. GRUPA A

1. Połącz pytania z odpowiedziami jak w przykładzie:

Come ti chiami?	→	Mi chiamo Giorgio.
Che ore sono?		Abito in Polonia.
Dove abiti?		Bene, grazie.
Come stai?		Sono le tre.

2. Rozwiąż równania, podając wynik słownie w języku włoskim – jak w przykładzie: $1 + 2 = \text{tre}$.

$$1 \times 2 =$$

$$2 + 3 =$$

$$5 - 1 =$$

$$6 : 2 =$$

3. Poniżej narysuj rysunek przedstawiający następujący pejzaż: *C'è il sole e gli uccelli volano nel cielo. Gli alberi sono verdi e ci sono tanti fiori.*

.....

4. Połącz rysunek z właściwą nazwą zawodu: POLIZIOTTO, INFERMIERA, INSEGNANTE.

(W tym miejscu nauczyciel powinien zamieścić rysunek przedstawiający policjanta, pielęgniarkę, nauczycielkę).

5. Wskaż, który kontur przedstawia flagę Włoch i pokoloruj ją:

(W tym miejscu należy zamieścić kontur flagi Unii Europejskiej oraz kontur flagi włoskiej).

6. Odpowiedz na pytania, co robi Luca, a czego nie i zaznacz jak w przykładzie: „Luca è un tipo sportivo, corre e gioca a tennis, ma non gioca a nascondino e non legge i libri”.

Przykład: Giovanni legge V/ F (popr. odp.: F)

V – jeśli zdanie jest prawdziwe

F – jeśli zdanie jest nieprawdziwe

Luca gioca a tennis: V/ F

Luca corre: V/ F

Luca non legge: V/ F

Luca gioca a nascondino: V/ F

7. Ułóż zdanie z rozsypanki wyrazowej: casa, La, è, mia, bella, molto.

TEST DIAGNOZY WSTĘPNEJ DLA KLASY III. GRUPA B

1. Połącz pytania z odpowiedziami jak w przykładzie:

Come stai? → Così così.

Che ora è? Abito in Italia.

Dove abiti? Ho sette anni.

Quanti anni hai? È l'una.

2. Rozwiąż równania i napisz wynik słownie, w języku włoskim jak w przykładzie: 1 + 2 = tre.

$$2 \times 3 =$$

$$1 + 4 =$$

$$8 - 7 =$$

$$6 : 2 =$$

3. Poniżej narysuj rysunek przedstawiający następujący pejzaż: Ci sono le nuvole e piove. L'erba è verde e ci sono tanti funghi.

.....

4. Połącz obrazek z właściwą nazwą zawodu: CUOCO, PILOTA, MEDICO.

(W tym miejscu nauczyciel powinien zamieścić rysunek przedstawiający kucharza, pilota, lekarza).

5. Wskaż, który kontur przedstawia flagę Unii Europejskiej i pokoloruj ją.

(W tym miejscu należy zamieścić kontur flagi Unii Europejskiej oraz kontur flagi włoskiej).

6. Odpowiedz na pytania, co robi Laura, a czego nie i zaznacz jak w przykładzie: „Ciao, sono Laura, spesso gioco a pallavolo e faccio sport, ma non pattino e non gioco ai videogiochi”.

Przykład: Giovanni legge V/E (popr. odp.: F)

V – jeśli zdanie jest prawdziwe

F – jeśli zdanie jest nieprawdziwe

Laura gioca a pallavolo: V/F

Laura pattina: V/F

Laura fa sport: V/F

Laura gioca al computer: V/F

7. Ułóż zdanie z rozsypanki wyrazowej: rossa, La, Paolo, macchina, di, è.

KARTOTEKA – TEST DIAGNOZY WSTĘPNEJ DLA KLASY III, GRUPA A i B

Zadanie	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
1. Połącz pytania z odpowiedziami jak w przykładzie.	Ja i moi bliscy. Moje miejsce. Moja szkoła. Moje samopoczucie	Uczeń zna słownictwo dotyczące tematyki człowieka.	(D) A
2. Rozwiąż równania i napisz wynik słownie, w języku włoskim jak w przykładzie.	Moja szkoła	Uczeń zna liczebniki, potrafi dokonać obliczeń.	(KO) C
3. Poniżej narysuj rysunek przedstawiający następujący pejzaż.	Przyroda wokół mnie	Uczeń zna słownictwo dotyczące pogody.	(KO) A

Zadanie	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
4. Połącz obrazek z właściwą nazwą zawodu.	Popularne zawody	Uczeń zna słownictwo dotyczące popularnych zawodów.	(D) A
5. Wskaż, który kontur przedstawia flagę Włoch/ Unii Europejskiej i pokoloruj ją.	Moje miejsce, moja miejscowość, mój kraj, moja narodowość	Uczeń zna flagę włoską oraz Unii Europejskiej.	(KO) A
6. Odpowiedz na pytania, co robi Luca, a czego nie i zaznacz jak w przykładzie.	Sport	Uczeń zna słownictwo dotyczące dyscyplin sportowych oraz sposobów spędzania wolnego czasu.	(P-F) D
7. Ułóż zdanie z rozsypanki wyrazowej.	Ja i moi bliscy	Uczeń wykazuje się znajomością struktur językowych.	(WW) B

Kryterium oceniania całego testu

Test przyrostu	Maksymalna liczba punktów	Forma zadania
Zadanie 1	3	D
Zadanie 2	4	KO
Zadanie 3	4	KO
Zadanie 4	3	D
Zadanie 5	3	KO
Zadanie 6	4	PF
Zadanie 7	2	WW

Klucz odpowiedzi

Wersja A

1. Che ore sono? Sono le tre

Dove abiti? Abito in Polonia

Come stai? Bene, grazie.

2. $1 \times 2 = \text{due}$; $5 - 1 = \text{quattro}$; $2 + 3 = \text{cinque}$; $6 : 2 = \text{tre}$.

3. Należy narysować rysunek przedstawiający pejzaż: jest słońce i ptaki latają na niebie. Drzewa są zielone i jest dużo kwiatów.

4. Policjant. Pielęgniarka. Nauczycielka.

5. Uczeń powinien pokolorować włoską flagę.
6. Odpowiedzi według preferencji ucznia.
7. La mia casa è molto bella.

Wersja B

1. Quanti anni hai? Ho sette anni
Che ora è? È l'una
Dove abiti? Abito in Italia
2. $2 \times 3 = sei$; $9 - 5 = quattro$; $1 + 4 = cinque$; $6 : 2 = tre$.
3. Należy narysować rysunek przedstawiający następujący pejzaż: są chmury i pada deszcz. Trawa jest zielona i jest dużo grzybów.
4. Kucharz. Pilot. Lekarz.
5. Uczeń powinien pokolorować flagę Unii Europejskiej.
6. Odpowiedzi według preferencji ucznia.
7. La macchina di Paolo è rossa.

Wskazówki dotyczące pracy z uczniami ze SPE

Poniższe wskazówki odnoszą się do wszystkich testów zamieszczonych w tej publikacji. Kierując się zaleceniami, nauczyciel powinien dostosować każdy test oraz warunki, w jakich jest on przeprowadzony, do potrzeb i możliwości ucznia ze SPE.

- Dla uczniów niedowidzących należy zadbać o wyraźny format tekstu, odpowiednią czcionkę, zwiększyć interlinię do 1,5 oraz zapewnić odpowiednie oświetlenie. Obrazki z zadania 4 można przedstawić w większym formacie lub zastąpić je polską nazwą zawodu. Kontury flag w zadaniu piątym powinny być zaznaczone pogrubioną linią oraz w większym formacie.
- Dla uczniów z dysleksją należy zwiększyć interlinię do 1,5.
- Dla uczniów ze SPE, w szczególności uczniów z autyzmem, z zespołem Aspergera, ADHD, niedowidzących i niedosłyszących, należy indywidualnie sprawdzić, czy zrozumieli polecenia i czy nie są zdekoncentrowani. Przed przystąpieniem do wyjaśniania uczniowi polecenia zaleca się nawiązanie z nim kontaktu wzrokowego, a po zapoznaniu go z poleceniem, dobrze jest zadać mu pytanie kontrolne w celu upewnienia się, czy zrozumiał nasze wyjaśnienie. Dla uczniów z ADHD lub tych, którzy korzystają z takich dostosowań, należy umożliwić korzystanie z piłki do aktywnego siedzenia. W ten sposób pomożemy uczniowi rozładować napięcie sensoryczne i somatyczne, które kumuluje się w uczniu w trakcie siedzenia bez ruchu w jednym miejscu przez dłuższy czas.
- Dla uczniów uzdolnionych można zaproponować wykonanie dodatkowego zadania.

Uczniów ze SPE należy chwalić i doceniać ich starania i postępy, gdyż osiągnięte przez nich oceny na teście, często bardzo niskie, pomimo dużego wysiłku wkładanego w przygotowanie się do niego, prowadzą do szybkiego spadku motywacji do nauki i utraty wiary w swoje możliwości.

Oceniając testy uczniów ze SPE, należy pamiętać o dodatkowych trudnościach, z jakimi mierzą się oni, rozwiązując zadania. Dlatego zatroszczymy się o to, by ci, w których testach widać podjętą próbę zapisu wyrazów, otrzymali chociaż część punktów przyznawanych za to zadanie. Istotnym warunkiem uznania błędnie zapisanych wyrazów jest możliwość domyslenia się ich znaczenia, pomimo ich błędnego zapisu, często fonetycznego. Pamiętajmy, że ocenianie powinno być dostosowane do możliwości uczniów. Nie oznacza to jednak przyznawania dodatkowych punktów za fakt posiadania przez ucznia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

W ocenie powyższego testu należy uwzględnić trudności uczniów oraz pracę, jaką poświęcili na wykonanie zadania. Zatem, kierując się dostosowaniami zawartymi w teście dla uczniów ze SPE można przyznać część punktacji za zadanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby rozwiązania go, doceniając jego wysiłek polegający na utrzymaniu przez dłuższy czas koncentracji. Należy jednak pamiętać, że zapisane słowa czy ich fragmenty, muszą umożliwić domyslenie się ich znaczenia. U uczniów z dysleksją i niedowidzących oraz innych grup uczniów ze SPE nie należy brać pod uwagę błędów ortograficznych lub uznać zapis fonetyczny wyrazu.

1.2. Test diagnozy bieżącej

Test diagnozy bieżącej zaleca się wykonać po kilku tygodniach nauki języka włoskiego. Służy on do diagnozowania postępów ucznia, jest źródłem na temat zakresu przyswojonego materiału i poziomu nabytych umiejętności językowych. Dzięki wynikom testów diagnozy bieżącej nauczyciel może precyzyjniej zaplanować dalszą pracę uczniów nad zagadnieniami wciąż sprawiającymi im trudność.

Poniższy przykładowy test obejmuje następujące zagadnienia: ja i moi bliscy, moje miejsce zamieszkania, mój dzień, moje zabawy, mój czas wolny i wakacje.

TEST DIAGNOZY BIEŻĄCEJ DLA KLASY III. GRUPA A

1. Uzupełnij puste pola na drzewku genealogicznym, wpisując następujące słowa w języku włoskim: tata, mama, syn, córka, ciocia, wujek, siostra, brat, kuzyn, kuzynka.

(W tym miejscu należy wstawić obraz drzewa genealogicznego, w którym znajdują się puste pola do uzupełnienia. Nauczyciel uzupełnia, wpisując rzeczownik oznaczający babcię i dziadka, pozostałe pola uzupełniają uczniowie).

2. Przeczytaj tekst i ponumeruj obrazki zgodnie z kolejnością zdarzeń:

La mia famiglia non è molto numerosa: io, mia sorella, mia mamma e mio papà.

Mia sorella ha 2 anni e si chiama Valeria e io mi chiamo Marco e ho 8 anni.

Mia mamma si chiama Sara e mio papà Giovanni.

La mattina facciamo colazione tutti insieme. Io mangio i biscotti con una tazza di latte, mia sorella la pappa, e i miei genitori il caffè e le fette biscottate.

Dopo, mio papà corre veloce al lavoro e mia mamma mi accompagna a scuola.

(Poniżej należy zamieścić trzy rysunki: 1. rysunek przedstawiający tatę idącego do pracy, 2. rysunek przedstawiający rodzinę jedzącą obiad, 3. rysunek przedstawiający dzieci odprowadzane przez mamę do szkoły).

3. Opisz swojego kolegę, korzystając z podanych wyrazów:

Il mio amico si chiama

Lui ha i capelli (wybierz: biondi/castani/neri).

Lui ha gli occhi (wybierz: azzurri/verdi/marroni/neri).

Lui ha anni.

4. Uzupełnij tekst, podany w nawiasie przymiotnik wpisz w odpowiednim rodzaju: męskim lub żeńskim, odpowiedniej liczbie: pojedynczej lub mnogiej.

Gianna è una ragazza (intelligente) e (simpatico).

Gianna ha i capelli (nero) e (corto).

Lei ha nove anni e tanti amici.

5. Przetłumacz podane rzeczowniki jak w przykładzie: „fratello – brat”.

mamma

sorella

cugina

nonna

zia

nipote

6. Jak Giulio napisz coś o sobie – w dwóch lub trzech zdaniach, używając podanych słów:

(W tym miejscu powinien znajdować się rysunek przedstawiający chłopca z piłką).

Ciao! mi chiamo Giulio. Ho sette anni e sono italiano. Abito a Firenze. Sono figlio unico, ma voglio tanto avere un fratello. Mi piace andare a scuola e giocare con i miei amici a pallone.

Adesso parla di te: fratello/sorella/giocare a pallavolo/giocare a basket/correre/sciare/giocare con gli amici/guardare la tv/giocare/giocare ai videogiochi.

.....

TEST DIAGNOZY BIEŻĄCEJ DLA KLASY III. GRUPA B

1. Uzupełnij puste pola na drzewku genealogicznym, wpisując następujące słowa w języku włoskim: tata, mama, syn, córka, ciocia, wujek, siostra, brat, kuzyn, kuzynka.

(W tym miejscu należy wstawić obraz drzewa genealogicznego, w którym znajdują się puste pola do uzupełnienia. Nauczyciel uzupełnia, wpisując rzeczownik oznaczający babcię i dziadka, pozostałe pola uzupełniają uczniowie).

2. Przeczytaj tekst i ponumeruj obrazki zgodnie z kolejnością zdarzeń:

La mia famiglia non è molto numerosa: io, mia fratello, mia mamma e mio papà.

Mia fratello ha 5 anni e si chiama Giacomo e io mi chiamo Laura e ho 9 anni.

Mia mamma si chiama Elena e mio papà Paolo. Quando io e mio fratello torniamo da scuola pranziamo tutti insieme. Il mio piatto preferito è la zuppa di pomodoro. Quando finiamo il pranzo io faccio i compiti con la mamma e mio fratello gioca.

(Ponížej nale¿y zamieœciê trzy rysunki: 1. rysunek przedstawiaj¹cy rodzinê przy obiedzie, 2. rysunek przedstawiaj¹cy dziecko odrabiaj¹ce lekcje z mam¹, 3. rysunek przedstawiaj¹cy dziecko graj¹ce w piêkê).

3. Opisz swoj¹ kole¿ankê, korzystaj¹c z podanych wyrazów:

La mia amica si chiama

Lei ha i capelli (wybierz: biondi/castani/neri)

Lei ha gli occhi (wybierz: azzurri/verdi/marroni/neri)

Lei ha anni.

4. Uzupe³nij tekst, podany w nawiasie przymiotnik wpisz w odpowiednim rodzaju: mêskim lub ¿eñskim, odpowiedniej liczbie: pojedynczej lub mnogiej.

Giovanni è una ragazzo (intelligente) e (simpatico).

Lui ha i capelli (castano) e (corto).

Lui ha dieci anni e tanti amici.

5. Przet³umacz podane rzeczowniki jak w przyk³adzie: „fratello – brat”.

papà

cugino

fratello

zio

nonno

nipote

6. Jak Giulio napisz coœ o sobie – w dwóch lub trzech zdaniach, u¿ywaj¹c podanych s³ów:

(W tym miejscu powinien znajdowaê siê rysunek przedstawiaj¹cy ch³opca z piêk¹).

Ciao! mi chiamo Giulio. Ho sette anni e sono italiano. Abito a Firenze. Sono figlio unico, ma voglio tanto avere un fratello. Mi piace andare a scuola e giocare con i miei amici a pallone.

Adesso parla di te: fratello/sorella/giocare a pallavolo/giocare a basket/correre/sciare/ giocare con gli amici/guardare la tv/giocare/giocare ai videogiochi.

.....

KARTOTEKA – TEST DIAGNOZY BIEŻĄCEJ DLA KLASY III, GRUPA A i B

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
1. Uzupełnij puste pola na drzewku genealogicznym, wpisując następujące słowa w języku włoskim.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele	Uczeń zna słownictwo dotyczące rodziny.	(L) A
2. Przeczytaj tekst i ponumeruj obrazki zgodnie z kolejnością zdarzeń.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele. Moja szkoła. Mój dzień, moje zabawy	Uczeń zna słownictwo dotyczące czynności dnia codziennego.	(KO) B
3. Opisz swojego kolegę/swoją koleżankę, korzystając z podanych wyrazów.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele	Uczeń zna słownictwo dotyczące swoich bliskich. Potrafi opisać wygląd bądź cechy charakteru kolegi lub koleżanki.	(KO) A
4. Uzupełnij tekst, wpisując przymiotnik podany w nawiasie w odpowiedniej formie, męskiej, żeńskiej, pojedynczej lub mnogiej.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele. Mój dzień, moje zabawy	Uczeń zna słownictwo dotyczące człowieka, jego wyglądu oraz jego cech charakteru.	(KO) C
5. Przetłumacz podane rzeczowniki, jak w przykładzie.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele	Uczeń zna słownictwo dotyczące rodziny.	(KO) B
6. Jak Giulio, napisz coś o sobie, w dwóch lub trzech zdaniach, używając podanych słów.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele. Mój dzień, moje zabawy, moja szkoła	Uczeń zna słownictwo dotyczące swojej osoby. Potrafi podać informacje na swój temat.	(RO) D

Kryterium oceniania całego testu

Test przyrostu	Maksymalna liczba punktów	Forma zadania
Zadanie 1	4	L
Zadanie 2	6	KO
Zadanie 3	4	KO

Test przyrostu	Maksymalna liczba punktów	Forma zadania
Zadanie 4	4	KO
Zadanie 5	6	KO
Zadanie 6	6	RO

Klucz odpowiedzi

Wersja A

1. Papà, mamma, figlio, figlia, zia, zio, sorella, fratello, cugino, cugina.
2. Rysunek przedstawiający rodzinę jedzącą obiad. Rysunek przedstawiający tatę idącego do pracy. Rysunek przedstawiający dzieci odprowadzane przez mamę do szkoły.
3. Imię kolegi. Kolor włosów. Kolor oczu. Wiek.
4. Intelligente. Simpatica. Neri. Corti.
5. Mama. Siostra. Kuzynka. Babcia. Ciocia. Wnuk.
6. Uczeń opisuje siebie.

Wersja B

1. Papà, mamma, figlio, figlia, zia, zio, sorella, fratello, cugino, cugina.
2. Obrazek przedstawiający rodzinę przy obiedzie. Dziecko odrabiające lekcje z mamą. Dziecko grające.
3. Imię koleżanki. Kolor włosów. Kolor oczu. Wiek.
4. Intelligente. Simpatico. Castani. Corti.
5. Tata. Kuzyn. Brat. Wujek. Dziadek. Wnuk.
6. Uczeń opisuje siebie.

Wskazówki dotyczące pracy z uczniami ze SPE

Kierując się zaleceniami, nauczyciel powinien dostosować każdy test oraz warunki, w jakich jest on przeprowadzony, do potrzeb i możliwości ucznia ze SPE.

Szczegółowe przykłady zostały opisane w rozdz. 1.1.

W ocenie powyższego testu należy uwzględnić trudności uczniów oraz pracę, jaką poświęcili na wykonanie zadania. Zatem, kierując się dostosowaniami zawartymi w teście dla uczniów ze SPE można przyznać część punktacji za zadanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby rozwiązania go, doceniając jego wysiłek polegający na utrzymaniu przez dłuższy czas koncentracji. Należy jednak pamiętać, że zapisane słowa czy ich fragmenty, muszą umożliwić domyślenie się ich znaczenia. U uczniów z dysleksją i niedowidzących oraz innych grup uczniów ze SPE nie należy brać pod uwagę błędów ortograficznych lub uznać zapis fonetyczny wyrazu.

1.3. Test diagnozy śródrocznej

Niniejszy test zaleca się wykonać po czterech lub pięciu miesiącach nauki języka włoskiego – w celu sprawdzenia, czego uczniowie się nauczyli czy przyswoili dotychczasowy zakres materiału lub przeciwnie – potrzebują więcej czasu na jego przyswojenie, zatem czy jakaś część materiału nie powinna zostać powtórzona.

Test sprawdza jak przebiega u uczniów proces kształcenia umiejętności niezbędnych do porozumiewania się w języku włoskim, takich jak rozumienie i tworzenie wypowiedzi pisemnych, reagowanie na nie oraz przetwarzanie ich w zakresie tematów znajdujących się w poniższym teście, mianowicie: ja i moi bliscy, moje miejsce zamieszkania, mój dzień, popularne zawody, jedzenie, sklep, mój czas wolny i wakacje.

TEST DIAGNOZY ŚRÓDROCZNEJ Z JĘZYKA WŁOSKIEGO DLA KLASY III. GRUPA A

1. Dokończ zdanie jak w przykładzie: In Italia ci sono i monti come: le Alpi.

In Italia ci sono tante città interessanti come:

Secondo me, la più bella città italiana è:

2. Ułóż we właściwej kolejności dni tygodnia, wpisz numer przy nazwie jak w przykładzie:

lunedì	1
mercoledì
venerdì
martedì
giovedì
domenica
sabato

3. Wybierz odpowiedni obrazek i pokoloruj według opisu:

(W tym miejscu należy zamieścić obrazki przedstawiające chłopaka i dziewczynkę).

Sono un ragazzo alto, ho i capelli neri e gli occhi celesti, porto i pantaloni marroni e la maglia rossa. Ho lo zaino e un sacchetto.

4. Połącz zdania jak w przykładzie:

L'autista	→	guida l'autobus
Il cuoco		cucina
Il cameriere		insegna
L'insegnante		porta il caffè

5. Uzupełnij dialog, odmieniając czasownik podany w nawiasie:

AL NEGOZIO

A: Buongiorno, che cosa (desiderare)

B: Buongiorno, (cercare) un paio di pantaloni, taglia 42.

A: Ecco a Lei. Vuole (provare)

B: Mi piacciono tanto. Quanto (costare)

A: Costano 20 euro.

B: Va bene, li compro. Grazie e arrivederci.

A: Arrivederci.

6. Spośród podanych zawodów wybierz ten, który chcesz wykonywać w przyszłości lub napisz nazwę innego zawodu, który chcesz wykonywać.

Da grande voglio fare: il pilota di un aereo, l'autista dell'autobus, il meccanico, il medico, l'infermiere, l'insegnante, da grande voglio fare il/la

7. Przeczytaj krótki tekst i napisz odpowiedzi:

Il piatto tipico italiano è la pizza. La pizza margherita è napoletana e ha tre ingredienti di tre colori: verde, rosso e bianco.

Ti ricordi quali ingredienti ha la pizza margherita? Scrivi:

.....
.....

**TEST DIAGNOZY ŚRÓDROCZNEJ Z JĘZYKA WŁOSKIEGO DLA KLASY III.
GRUPA B**

1. Dokończ zdanie, jak w przykładzie: In Italia ci sono i monti come: le Alpi.

In Italia ci sono tante città interessanti come:

Secondo me, la più bella città italiana è:

2. Ponumeruj we właściwej kolejności dni tygodnia jak w przykładzie:

domenica 7
sabato

venerdì

martedì

giovedì

lunedì

mercoledì

3. Wybierz odpowiedni obrazek i pokoloruj według opisu:

(W tym miejscu należy zamieścić obrazki przedstawiające chłopaka i dziewczynkę).

Sono una ragazza di sei anni, ho i capelli biondi e gli occhi azzurri, porto un vestito verde, le scarpe marroni e ho in mano un mazzo di fiori.

4. Połącz zdania jak w przykładzie:

Il meccanico → ripara le macchine

Il pilota cura i malati

Il medico vende la frutta e la verdura

Il fruttivendolo conduce l'aereo

5. Uzupełnij dialog, odmieniając czasownik podany w nawiasie:

AL NEGOZIO

A: Buongiorno, in cosa posso (aiutare)

B: Buongiorno, (cercare) una maglietta azzurra, taglia M.

A: Ecco a Lei. (provare) questa maglietta.

A: Mi piace tanto. quanto (costare)

A: Costa 10 euro.

B: Va bene, la compro. Grazie e arrivederci.

A: Arrivederci.

6. Spośród podanych zawodów wybierz ten, który chcesz wykonywać w przyszłości lub napisz nazwę innego zawodu, który chcesz wykonywać.

Da grande voglio fare: l'insegnante, l'autista dell'autobus, il pilota di un aereo, il meccanico, il medico, l'infermiere, da grande voglio fare il/la

7. Przeczytaj krótki tekst i napisz odpowiedzi:

Il piatto tipico italiano è la pasta. Le famiglie italiane mangiano spesso la pasta a pranzo. Ci sono tante ricette buone per la pasta, come la pasta con il pomodoro, con il pesto, oppure con la carne.

Qual'è il tuo sugo preferito? Scrivi tre ingredienti del tuo sugo preferito:

.....

.....

KARTOTEKA – TEST DIAGNOZY ŚRÓDROCZNEJ KLASA III, GRUPA A i B

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
1. Dokończ zdanie jak w przykładzie: „In Italia ci sono i monti come: le Alpi”.	Mój czas wolny i wakacje. Przyroda wokół mnie	Uczeń zna słownictwo dotyczące przyrody i wakacji.	(KO) A
2. Ułóż we właściwej kolejności dni tygodnia, wpisz numer nad nazwą jak w przykładzie.	Dni tygodnia	Uczeń zna nazwy dni tygodnia.	(KO) A
3. Wybierz odpowiedni obrazek i pokoloruj według opisu.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele	Uczeń zna słownictwo dotyczące człowieka. Potrafi opisać wygląd i cechy charakteru.	(KO) A

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
4. Połącz zdania.	Popularne zawody	Uczeń zna słownictwo dotyczące popularnych zawodów.	(D) A
5. Uzupełnij dialog, odmieniając czasownik podany w nawiasie.	Sklep. Powitania	Uczeń zna słownictwo dotyczące sklepu. Potrafi się przywitać, pożegnać, oraz zapytać o informacje w sklepie.	(L) C
6. Spośród podanych zawodów wybierz ten, który chcesz wykonywać w przyszłości lub napisz nazwę innego zawodu, który chcesz wykonywać.	Popularne zawody	Uczeń zna słownictwo dotyczące popularnych zawodów.	(KO) A
7. Przeczytaj krótki tekst i napisz odpowiedzi.	Ja i moje miejsce zamieszkania. Jedzenie. Święta i tradycje. Mój kraj	Uczeń zna słownictwo dotyczące jedzenia, kraju oraz tradycji.	(KO) C

Kryterium oceniania całego testu

Test przyrostu	Maksymalna liczba punktów	Forma zadania
Zadanie 1	4	KO
Zadanie 2	6	KO
Zadanie 3	4	KO
Zadanie 4	3	D
Zadanie 5	4	L
Zadanie 6	7	KO
Zadanie 7	3	RO

Klucz odpowiedzi

Wersja A

- Uczeń podaje nazwy włoskich miast.
- Lunedì, Martedì, Mercoledì, Giovedì, Venerdì, Sabato, Domenica.
- Zgodnie z opisem należy pokolorować rysunek przedstawiający chłopczyka.
- Il cuoco cucina. Il cameriere porta il caffè. L'insegnante insegna.

5. Desidera. Cerco. Provare. Costano.
6. Uczeń wybiera nazwę zawodu, który chce wykonywać, gdy dorośnie.
7. Basilico, mozzarella, pomodoro.

Wersja B

1. Uczeń podaje nazwy włoskich miast.
2. Lunedì, Martedì, Mercoledì, Giovedì, Venerdì, Sabato, Domenica.
3. Zgodnie z opisem należy pokolorować rysunek przedstawiający dziewczynkę.
4. Il pilota conduce l'aereo. Il medico cura i malati. Il fruttivendolo vende la frutta e la verdura.
5. Aiutare. Cerco. Provi. Costa.
6. Uczeń wybiera nazwę zawodu, który chce wykonywać, gdy dorośnie.
7. Uczeń wpisuje włoską nazwę składników jego ulubionego sosu.

Wskazówki dotyczące pracy z uczniami ze SPE

Kierując się zaleceniami, nauczyciel powinien dostosować każdy test oraz warunki, w jakich jest on przeprowadzony, do potrzeb i możliwości ucznia ze SPE.

Szczegółowe przykłady zostały opisane w rozdz. 1.1.

W ocenie powyższego testu należy uwzględnić trudności uczniów oraz pracę, jaką poświęcili na wykonanie zadania. Zatem, kierując się dostosowaniami zawartymi w teście dla uczniów ze SPE można przyznać część punktacji za zadanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby rozwiązania go, doceniając jego wysiłek polegający na utrzymaniu przez dłuższy czas koncentracji. Należy jednak pamiętać, że zapisane słowa czy ich fragmenty, muszą umożliwić domyślenie się ich znaczenia. U uczniów z dysleksją i niedowidzących oraz innych grup uczniów ze SPE nie należy brać pod uwagę błędów ortograficznych lub uznać zapis fonetyczny wyrazu.

Ocena również i w tym teście powinna być zróżnicowana, uwzględniająca pracę i możliwości każdego z uczniów.

1.4. Test diagnozy na zakończenie

Niniejszy test zaleca się wykonać pod koniec roku szkolnego w celu sprawdzenia, czego uczeń się nauczył. Wyniki testu posłużą dalszemu rozplanowaniu nauki na kolejny rok.

Przy pomocy poniższego testu nauczyciel sprawdza, jakie umiejętności wykształcili uczniowie przez cały rok szkolny. Diagnozowane są następujące umiejętności: rozumienie i tworzenie wypowiedzi pisemnych, reagowania na nie oraz przetwarzanie ich w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych i znajdujących się w poniższym teście. Test obejmuje następujące zagadnienia: ja i moi bliscy, moje miejsce zamieszkania, popularne zawody, mój dzień i moje zabawy, jedzenie, sklep, mój czas wolny i wakacje, sport, przyroda wokół mnie.

TEST DIAGNOZY KOŃCOWEJ Z JĘZYKA WŁOSKIEGO DLA KLASY III. GRUPA A

1. Zaznacz prawda (V) lub fałsz (F), jak w przykładzie: l'arancia è arancione V/F (popr. odp.: V).

La mela è un frutto: V/F

I bambini guidano le macchine: V/F

Ho a casa una giraffa: V/F

In autunno cadono le foglie: V/F

2. Giulia opisuje swoją rodzinę. Uzupełnij puste miejsca wyrazami podanymi poniżej: fratello, nove, casa, Roma, polacca, italiana, mamma, papà.

Nella mia famiglia siamo in quattro: io, la mia il mio
e mio

Io ho anni e mio fratello ha cinque anni.

A casa parliamo la lingua e la lingua

Abitiamo in una grande a in Via Verdi 5.

3. Po przeczytaniu prognozy pogody, narysuj rysunek przedstawiający opisaną pogodę: Oggi in tutta l'Italia il tempo è brutto, con pioggia e forte vento, e tante nuvole.

.....

4. Połącz zdania według przykładu:

L'insegnante → insegna a scuola

L'infermiera cura i malati

Il pilota guida l'aereo

Il medico dà le punture

5. Przeczytaj opis a następnie zaznacz, co lubi robić Marek: Marek è un ragazzo simpatico e allegro. Ha tanti interessi. Ogni tanto va in palestra e va a ballare con i suoi amici. Quando il tempo è bello gioca a calcio con gli amici oppure passeggia nel parco.

A Marek piace: passeggiare/giocare a calcio/andare a cavallo/ballare/saltare/ giocare a pallacanestro/sciare/andare in palestra.

6. Przeczytaj tekst i narysuj tyle owoców i warzyw, ile chłopiec chce kupić: Buongiorno, voglio comprare una banana, quattro arance e due pomodori e poi anche un'insalata. Grazie mille e arrivederci.

(W tym miejscu należy wstawić rysunek przedstawiający pusty koszyczek).

7. Postuchaj tekstu (nauczyciel czyta) i uzupełnij puste pola podanymi wyrazami: città, Varsavia, Colosseo, belle, italiana, isole.

In Italia ci sono tante belle, come Roma, Napoli, Firenze e altre. A Roma c'è il e a Milano il Duomo. Anche in Polonia ci sono tante città molto, e la capitale è In Polonia ci sono molti boschi e il mare, ma non ci sono le come in Italia. In Polonia parliamo la lingua polacca e in Italia la lingua Queste vacanze vado in Italia con i miei genitori.

TEST DIAGNOZY KOŃCOWEJ Z JĘZYKA WŁOSKIEGO DLA KLASY III. GRUPA B

1. Zaznacz prawda (V) lub fałsz (F), jak w przykładzie: l'arancia è arancione V/F (popr. odp.: V).

L'arancia è un frutto: V/F

I bambini vanno al lavoro: V/F

A casa mia c'è un coccodrillo: V/F

In estate fa caldo: V/F

2. Marta opisuje swoją rodzinę. Uzupełnij puste miejsca wyrazami podanymi poniżej: sorella, dieci, casa, Milano, polacca, italiana, mamma, papà.

Nella mia famiglia siamo io, la mia il mio e mia lo ho anni e mia sorella cinque. A casa parliamo la lingua e la lingua Abitiamo in una piccola a, in Via Prati 6.

3. Po przeczytaniu prognozy pogody narysuj rysunek przedstawiający opisaną pogodę: Oggi in tutta l'Italia il tempo è bello, con sole, cielo senza nuvole e temperature alte.

.....

4. Połącz zdania według przykładu:

il poliziotto → controlla il traffico

il fruttivendolo vende i vestiti

Il parrucchiere vende la frutta e la verdura

La commessa pettina le persone

5. Przeczytaj opis, a następnie zaznacz, co lubi robić Marta: Marta è una ragazza molto allegra. Ha tanti interessi. Ogni tanto gioca a pallavolo e quando c'è il sole va con le amiche in bicicletta. A Marta piace anche nuotare e fare ginnastica.

A Marta piace: sciare/giocare a pallavolo/andare in bicicletta/passeggiare/correre/pattinare sul ghiaccio/nuotare/fare ginnastica.

6. Przeczytaj tekst i narysuj tyle owoców i warzyw, ile chłopiec chce kupić: Buongiorno, voglio comprare una mela, due arance, quattro carote e due pomodori, e poi anche una banana. Grazie mille e arrivederci.

(W tym miejscu należy wstawić rysunek przedstawiający pusty koszyczek).

7. Posłuchaj tekstu (nauczyciel czyta) i uzupełnij puste pola podanymi wyrazami: Duomo, tante, Varsavia, città, polacca, boschi.

In Italia ci sono belle città, come Roma, Napoli, Firenze e altre. A Roma c'è il Colosseo e a Milano il Anche in Polonia ci sono tante molto belle, e la capitale è In Polonia ci sono molti e il mare, ma non ci sono le isole come in Italia. In Polonia parliamo la lingua e in Italia la lingua italiana. Queste vacanze vado in Italia con i miei genitori.

KARTOTEKA – TEST DIAGNOZY KOŃCOWEJ KLASA III, GRUPA A i B

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
1. Zaznacz prawda (V) lub fałsz (F) jak w przykładzie.	Ja i moi bliscy. Jedzenie. Przyroda wokół mnie	Uczeń zna słownictwo dotyczące człowieka, jedzenia oraz przyrody, która go otacza.	(P-F) B
2. Giulia/ Marta opisuje swoją rodzinę. Uzupełnij puste pola wyrazami podanymi poniżej.	Ja i moi bliscy – rodzina i przyjaciele	Uczeń zna słownictwo dotyczące siebie oraz rodziny.	(L) A
3. Po przeczytaniu prognozy pogody narysuj rysunek przedstawiający opisaną pogodę.	Przyroda wokół mnie	Uczeń zna słownictwo dotyczące warunków atmosferycznych.	(KO) A
4. Połącz zdania, według przykładu.	Popularne zawody	Uczeń zna słownictwo dotyczące popularnych zawodów.	(D) A
5. Przeczytaj opis, a następnie zaznacz, co lubi robić Marek/ Marta.	Mój czas wolny. Moje wakacje. Sport	Uczeń zna słownictwo dotyczące wolnego czasu, wakacji oraz sportu	(WW) B

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
Zadanie 6 Przeczytaj tekst i narysuj tyle owoców i warzyw, ile chłopiec chce kupić	Jedzenie. Sklep	Uczeń zna nazwy produktów spożywczych.	(KO) A
7. Posłuchaj tekstu (nauczyciel czyta) i uzupełnij puste pola podanymi wyrazami.	Moje miejsce zamieszkania. Moja miejscowość. Mój kraj. Przyroda wokół mnie	Uczeń zna słownictwo dotyczące przyrody, włoskich i polskich miast oraz języka, którym posługują się mieszkańcy Polski i Włoch.	(L) A

Kryterium oceniania całego testu

Test przyrostu	Maksymalna liczba punktów	Forma zadania
Zadanie 1	4	PF
Zadanie 2	8	L
Zadanie 3	3	KO
Zadanie 4	3	D
Zadanie 5	4	KO
Zadanie 6	4	KO
Zadanie 7	6	L

Klucz odpowiedzi

Wersja A

1. A – V, b – F, c – F, d – V.
2. Mamma, papà, fratello, nove, polacca, italiana, casa, Roma.
3. Uczeń powinien narysować pejzaż, na którym jest deszcz, silny wiatr i chmury.
4. L'infermiera dà le punture. Il pilota guida l'aereo. Il medico cura i malati.
5. Uczeń zaznacza następujące czynności: andare in plaestra, ballare, giocare a calcio, passeggiare.
6. 1 banan, 4 pomarańcze, 2 pomidory, 1 sałata.
7. In Italia ci sono tante città belle, come Roma, Napoli, Firenze e altre. A Roma c'è il Colosseo e a Milano il Duomo. Anche in Polonia ci sono tante città molto belle, e la capitale è Varsavia. In Polonia ci sono molti boschi e il mare, ma non ci sono le isole come in Italia. In Polonia parliamo la lingua polacca e in Italia la lingua italiana. Queste vacanze vado in Italia con i miei genitori.

Wersja B

1. A – V, b – F, c – F, d – V.
2. Mamma, papà, sorella, dieci, polacca, italiana, casa, Milano.
3. Uczeń powinien narysować pejzaż, na którym jest słońce i nie ma chmur.
4. Il parrucchiere pettina le persone. Il fruttivendolo vende la frutta e la verdura. La commessa vende i vestiti.
5. Uczeń zaznacza następujące czynności: giocare a palavolo, andare in bicicletta, nuotare, fare ginnastica.
6. 1 jabłko, 2 pomarańcze, 4 marchewki, 2 pomidory, 1 banan.
7. In Italia ci sono tante belle città, come Roma, Napoli, Firenze e altre. A Roma c'è il Colosseo e a Milano il Duomo. Anche in Polonia ci sono tante città molto belle, e la capitale è Varsavia. In Polonia ci sono molti boschi e il mare, ma non ci sono le isole come in Italia. In Polonia parliamo la lingua polacca e in Italia la lingua italiana. Queste vacanze vado in Italia con i miei genitori.

Wskazówki dotyczące pracy z uczniami ze SPE

Kierując się zaleceniami, nauczyciel powinien dostosować każdy test oraz warunki, w jakich jest on przeprowadzony, do potrzeb i możliwości ucznia ze SPE.

Szczegółowe przykłady zostały opisane w rozdz. 1.1.

W ocenie powyższego testu należy uwzględnić trudności uczniów oraz pracę, jaką poświęcili na wykonanie zadania. Zatem, kierując się dostosowaniami zawartymi w teście dla uczniów ze SPE, można przyznać część punktacji za zadanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby rozwiązania go, doceniając jego wysiłek polegający na utrzymaniu przez dłuższy czas koncentracji. Należy jednak pamiętać, że zapisane słowa czy ich fragmenty, muszą umożliwić domyślenie się ich znaczenia. U uczniów z dysleksją i niedowidzących oraz innych grup uczniów ze SPE nie należy brać pod uwagę błędów ortograficznych lub uznać zapis fonetyczny wyrazu.

ROZDZIAŁ II

Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności

W rozdziale II przedstawione zostały testy badające przyrost wiedzy i umiejętności dla uczniów klasy III szkoły podstawowej. Zaleca się je wykonać na początku oraz pod koniec roku szkolnego, testy sprawdzają umiejętności ucznia w porozumiewaniu się w języku włoskim, a w szczególności umiejętności posługiwania się podstawowym zasobem środków językowych, rozumienia i tworzenia wypowiedzi, reagowania na nie oraz przetwarzania ich w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych oraz tych znajdujących się w poniższym teście.

Test ten obejmuje zagadnienia dotyczące tematyki człowieka, podróży i turystyki, kultury, oraz zakupów i usług. W szczególności: ja i moi bliscy, mój dzień i moje zabawy, jedzenie, sklep, mój czas wolny i wakacje, sport, moje samopoczucie, przyroda wokół mnie.

TEST DIAGNOSTYCZNY BADAJĄCY PRZYROST WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI Z JĘZYKA WŁOSKIEGO DLA KLASY III. GRUPA A

1. Uzupełnij puste pola w dialogu, wpisując podane wyrazy: *libro, prendere, interessante, buona giornata, libro, vai*.

Ciao Anna! Come stai?

Ciao Paolo! Sto bene, grazie. E tu?

Anch'io bene. Dove

Vado in biblioteca un libro.

Quale vuoi prendere?

Si intitola "Le avventure di Pinocchio" di Carlo Collodi.

Bello! Questo è molto Buona giornata!

Grazie! E anche a te!

2. Przyjrzyj się obrazkom i wybierz prawidłową odpowiedź: a, b lub c, jak w przykładzie: *Fabio vuole: a) sciare (popr. odp.), b) cantare, c) ballare*.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający chłopca grającego w piłkę).

Marco vuole: a) Giocare con gli amici, b) Stare a casa, c) Leggere un libro.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający chłopca smutnego).

Purtroppo piove e Marco è: a) Contento, b) Arrabbiato, c) Triste.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający chłopca czytającego książkę).

Marco decide di: a) giocare sotto la pioggia con l'ombrello, b) leggere un libro, c) piangere.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający Słońce).

Ma dopo: a) Piove, b) Esce il sole, c) Nevica.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający chłopca grającego w piłkę z kolegami).

Adesso Marco può: a) Giocare con gli amici, b) Correre, c) Leggere un libro.

3. Uzupełnij pocztówkę do Marty, wpisując w puste pola podane niżej wyrazy: isola, mare, bella, spiagge, presto, bellissimo.

(W tym miejscu należy wstawić zdjęcie przedstawiające wyspę Ischia).

Ciao Marta!

Scrivo da Ischia, che è una piccola italiana.

Come vedi, Ischia è un'isola molto

Qui c'è il e ci sono le

Ti mando tanti baci da questo posto.

A!

4. Posłuchaj tekstu piosenki (nauczyciel czyta tekst) i uzupełnij brakujące słowa; bank słów: Fermo, presto, salutare, stai, saluto, amichevole.

Ciao è una parola che uso tutto il dì.

Per quelli che incontro qui e lì.

A volte mi a chiacchierare.

E poi dico a devo andare.

Ehi! è un che anche tu userai.

Seguito poi spesso da come

È un modo per salutare.

E poi dico a presto devo andare.

5. Spójrz na kalendarz Moniki i odpowiedz na pytania, jak w przykładzie: Che cosa fa Monica lunedì alle 13? Monica ha il pranzo.

	Lunedì		Martedì
9:00	LEZIONE A SCUOLA		
		11:00	GINNASTICA HURRA!
13:00	PRANZO		
		15:00	INCONTRO CON LAURA
17:00	LEZIONE DI ITALIANO!		

Che cosa fa Monica lunedì alle 9:00?

Che cosa ha lunedì alle 17?

Che cosa fa martedì alle 11?

È martedì alle 15:00?

**TEST DIAGNOSTYCZNY BADAJĄCY PRZYROST WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI.
GRUPA B**

1. Uzupełnij puste pola w dialogu, wpisując podane wyrazy: fare, dove vai, verdura, cosa, mercato, buona giornata.

Ciao Miriam, ?
 Ciao Laura, vado al negozio, a la spesa.
 Che devi comprare?
 Devo comprare la frutta e la
 Vai al in centro?
 Sì, vado al mercato.
 Bene, allora buona giornata!
 anche a te! Ciao!

2. Przyjrzyj się obrazkom i wybierz prawidłową odpowiedź: a, b lub c, jak w przykładzie: Fabio vuole: a) sciare (popr. odp.), b) cantare, c) ballare.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający ładną pogodę).

È una giornata: a) Molto bella, b) Brutta, c) Piovosa.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający chłopca grającego w piłkę).

Fabio vuole: a) Andare a sciare, b) Restare a casa, c) Giocare a pallone.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek przedstawiający chłopców grających razem w piłkę).

Fabio decide di: a) Uscire con gli amici a giocare, b) Giocare ai videogiochi, c) Restare a casa.

(W tym miejscu należy zamieścić obrazek szczęśliwego chłopca).

Fabio fa un goal!!! Fabio è: a) Triste, b) Contento, c) Molto contento!

3. Uzupełnij pocztówkę do Marka, wpisując w puste pola podane wyrazy: mare, isola, Marco, spiaggia, presto, vacanza.

(W tym miejscu należy wstawić zdjęcie przedstawiające Sardinie).

Ciao

Che bello! Sono in in Sardegna.

Sardegna è una bellissima italiana.

Come vedi sulla foto, qui c'è il e la

Sono felice di essere qui. Tanti baci.

A

4. Posłuchaj tekstu piosenki (nauczyciel czyta tekst) i uzupełnij brakujące słowa; bank słów: presto, fermo, andare, parola, amichevole, saluto.

Ciao è una che uso tutto il dì

per salutare quelli che incontro qui e lì

A volte mi a chiacchierare

e poi dico a presto devo

Ehi! è un che anche tu userai

seguito poi spesso da come stai.

È un modo per salutare

e poi dico a devo andare

**5. Spójrz na kalendarz Marka i odpowiedz na pytania, jak w przykldzie:
Che cosa fa Marco mercoledì alle 9:00? Marco fa ginnastica con Lena.**

	Mercoledì		Giovedì
8:00	USCIRE CON IL CANE		
9:00	GINNASTICA CON LENA		
10:00		10:00	INCONTRO CON GIULIA
12:00		12:00	VISITA DAL MEDICO
13:00	PRANZO		
14:00	LEZIONE DI INGLESE		
16:00		16:00	PARTITA DI CALCIO

Che cosa fa Marco mercoledì alle 8:00?

È mercoledì alle 14:00?

Che cosa fa giovedì alle 10:00?

È giovedì alle 16:00.

**KARTOTEKA – TEST POMIARU PRZYROSTU WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI KLASA
III. GRUPA A i B**

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
1. Uzupełnij puste pola, wpisując wyrazy podane poniżej.	Moja miejscowość. Mój czas wolny. Moje samopoczucie	Uczeń zna słownictwo dotyczące człowieka. Potrafi zapytać o informacje i udzielić odpowiedzi. Potrafi uzupełnić krótkie dialogi związane z tematem.	(L) A

Numer zadania	Treści przedmiotowe	Umiejętności/wiedza ucznia niezbędna do rozwiązania zadania	Poziom kompetencji według Niemierki. Forma zadania i kategoria taksonomiczna
2. Przyjrzyj się obrazkom i wybierz prawidłową odpowiedź: a, b lub c, jak w przykładzie.	Mój czas wolny. Mój dzień i moje zabawy. Moje samopoczucie. Sport	Uczeń zna słownictwo dotyczące sposobów spędzania czasu wolnego, sportu oraz samopoczucia. Potrafi określić, co widzi na obrazku.	(WW) C
3. Uzupełnij pocztówkę do Marty/Marka, wpisując w puste pola podane wyrazy.	Przyroda wokół mnie. Mój czas wolny. Wakacje	Uczeń zna słownictwo dotyczące wybranego miejsca oraz otaczającej przyrody. Potrafi uzupełnić pocztówkę.	(L) A
4. Posłuchaj tekstu piosenki (nauczyciel czyta tekst) i uzupełnij brakujące słowa; bank słów.	Mój dzień i moje zabawy	Uczeń zna słownictwo dotyczące powitań. Potrafi poprawnie napisać usłyszane wyrazy piosenki.	(L) A
5. Spójrz na kalendarz Moniki/Marka i odpowiedz na pytania, jak w przykładzie.	Mój dzień i moje zabawy	Uczeń zna słownictwo dotyczące określania czasu oraz dni tygodnia. Potrafi odczytać podstawowe dane z kalendarza oraz określić zawarte w nim informacje.	(KO) C

Kryterium oceniania całego testu

Test przyrostu	Maksymalna liczba punktów	Forma zadania
Zadanie 1	6	L
Zadanie 2	5	WW
Zadanie 3	6	L
Zadanie 4	6	L
Zadanie 5	4	KO

Klucz odpowiedzi

Wersja A

1. Come stai. Vai. Prendere. Libro. Libro. Interessante. Buona giornata.
2. Marco vuole giocare con gli amici. Purtroppo piove e Marco è triste. Marco decide di leggere un libro. Ma dopo esce il sole. Adesso Marco può giocare con gli amici.
3. Isola. Bella. Mare. Spiagge. Bellissimo. Presto.
4. Salutare. Fermo. Presto. Saluto. Stai. Amichevole.
5. A. Monica ha la lezione a scuola. B. Monica ha la lezione di italiano. C. Monica fa ginnastica. D. Monica ha un incontro con Laura.

Wersja B

1. Dove vai. Fare. Cosa. Verdura. Mercato. Buona giornata.
2. È una giornata molto bella. Fabio vuole giocare a pallone. Fabio decide di uscire con gli amici a giocare. Fabio ha fatto un goal!!! Fabio è molto contento.
3. Marco. Vacanza. Isola. Mare. Spiaggia. Presto.
4. Parola. Fermo. Andare. Saluto. Amichevole. Presto.
5. A. Marco esce con il cane. B. Marco ha lezione di inglese. C. Marco ha un incontro con Giulia. D. Marco guarda la partita di calcio.

Wskazówki dotyczące pracy z uczniami ze SPE

Kierując się zaleceniami, nauczyciel powinien dostosować każdy test oraz warunki, w jakich jest on przeprowadzony, do potrzeb i możliwości ucznia ze SPE.

Szczegółowe przykłady zostały opisane w rozdz. 1.1.

Ocena – jak w innych testach – powinna być zróżnicowana i dostosowana do możliwości ucznia.

W ocenie powyższego testu należy uwzględnić trudności uczniów oraz pracę, jaką poświęcili na wykonanie zadania. Zatem, kierując się dostosowaniami zawartymi w teście dla uczniów ze SPE można przyznać część punktacji za zadanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby rozwiązania go, doceniając jego wysiłek polegający na utrzymaniu przez dłuższy czas koncentracji. Należy jednak pamiętać, że zapisane słowa czy ich fragmenty, muszą umożliwić domyślenie się ich znaczenia. U uczniów z dysleksją i niedowidzących oraz innych grup uczniów ze SPE nie należy brać pod uwagę błędów ortograficznych lub uznać zapis fonetyczny wyrazu.

ROZDZIAŁ III

Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej

W rozdziale III znajdziemy arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej dla III klasy szkoły podstawowej.

3.1. Arkusz samooceny dla ucznia – klasa III

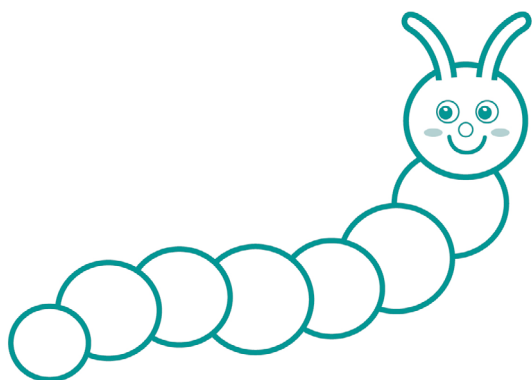
Na podstawie scenariusza zajęć z języka włoskiego dla klasy III szkoły podstawowej „Wakacje w krainie sztuki”, autorki: Elżbieta Mucha i Barbara Klimek.

1. Przeczytaj pytanie i pokoloruj prostokąt z odpowiedzią, którą wybierasz.

Pytania	Odpowiedzi	Odpowiedzi	Odpowiedzi	Odpowiedzi
Ilu artystów wymienionych na karteczkach znałeś(-aś)?	Jednego.	Dwóch.	Trzech.	Więcej.
Ile dzieł wymienionych na kartkach znałeś(-aś)?	Jedno.	Dwa.	Trzy.	Więcej.
Czy szybko odgadłeś(-aś)? autorów lub ich dzieła?	Zajął mi to dużo czasu i pomogli mi koledzy/koleżanki.	Pomogli mi koledzy/koleżanki ale szybko.	Trochę czasu mi to zajęło, ale sam(a) znalazłem(-am).	Szybko.
Jak trudne było dopasowanie dzieła do jego autora?	Bardzo trudne.	Średnio trudne.	Normalne.	Łatwe.
Ile nazw włoskich dzieł zapamiętałeś(-aś)?	Jedną.	Dwie.	Trzy.	Więcej.
Ile nazwisk włoskich artystów zapamiętałeś(-aś)?	Jedno.	Dwa.	Trzy.	Więcej.
Czy brałeś(-aś) czynny udział w zadaniu?	Nie brałem(-am) udziału.	Tylko trochę.	Tak jak reszta.	Bardziej niż inni.
Czy brałeś(-aś) czynny udział w przygotowaniu prezentacji?	Nie brałem(-am) udziału.	Tylko trochę.	Tak jak reszta.	Bardziej niż inni.

Pytania	Odpowiedzi	Odpowiedzi	Odpowiedzi	Odpowiedzi
Jak trudne było dzisiejsze zadanie?	Bardzo trudne.	Średnio trudne.	Normalne.	Łatwe.
Jak bardzo Ci się podobało zadanie?	Nie podobało mi się.	Średnio.	Podobało.	Bardzo mi się podobało.

2. Jak oceniasz swoją pracę? Pokoloruj tylko tyle kótek, na ile oceniasz swoją pracę, zaczynając od ogonka do główki gąsienicy „bruco”: 1 – sprawia mi to trudność, 2 – nad tym muszę jeszcze popracować, 3 – całkiem nieźle, 4 – dobrze, 5 – jeszcze lepiej, 6 – bardzo dobrze, 7 – super.

Jak stosować to narzędzie i interpretować uzyskane wyniki? Pytania zadane uczniowi mają na celu uświadomienie mu, na ile skorzystał z zajęć, co mu się udało, a nad czym powinien jeszcze popracować. Cenna dla nauczyciela będzie również informacja, jak uczeń ocenia samego siebie – poprzez ocenę swojej pracy. Pokolorowane przez ucznia kółka oznaczają, w jakim stopniu ocenia swoje umiejętności. W przypadku, w którym uczeń pokoloruje: jedno kółko: ocenia on swoje umiejętności jako niewystarczające; dwa kółka: ocenia on swoje umiejętności jako bardzo niewielkie; trzy kółka: ocenia on swoje umiejętności jako niewielkie, lecz dostrzega, że trochę się nauczył; cztery kółka: ocenia on swoje umiejętności jako dobre, zadania nie sprawiają mu większych trudności; pięć kótek: ocenia on swoje umiejętności jako lepsze niż dobre i radzi sobie z większością zadań; sześć kótek: ocenia on swoje umiejętności jako bardzo dobre, udziela się w wykonywanych zadaniach, nie są one dla niego trudne, a wykonywanie ich sprawia mu radość; siedem kótek: ocenia on swoje umiejętności jako celujące gdyż zadania określone w tabeli nie sprawiają uczniowi trudności, czynnie w nich uczestniczy, sprawia mu to radość i czerpie zadowolenie z uzyskanych wyników.

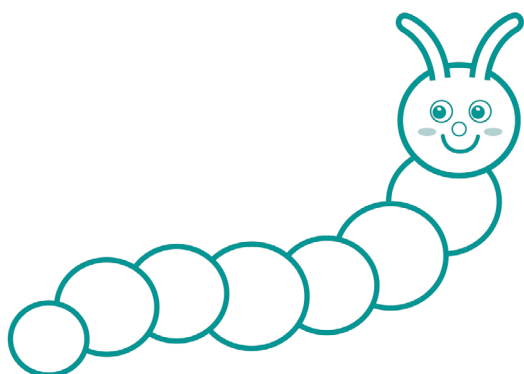
3.2. Arkusz oceny koleżeńskiej dla ucznia – klasa III

Na podstawie scenariusza zajęć z języka włoskiego dla klasy III szkoły podstawowej „Wakacje w krainie sztuki”, autorki: Elżbieta Mucha i Barbara Klimek.

1. Przeczytaj pytanie i pokoloruj prostokąt z odpowiedzią, którą wybierasz.

Pytania	Odpowiedzi	Odpowiedzi	Odpowiedzi	Odpowiedzi
Czy znał(a) większość autorów, którzy byli na karteczce?	Jednego.	Dwóch.	Trzech.	Więcej.
Czy znał(a) większość dzieł, które były na karteczce?	Jedno.	Dwa.	Trzy.	Więcej.
Ile nazw włoskich dzieł podał(a)?	Jedną.	Dwie.	Trzy.	Więcej.
Ile nazwisk włoskich artystów podał(a)?	Jedno.	Dwa.	Trzy.	Więcej.
Czy brał(a) czynny udział w zadaniu?	Nie brał(a) udziału.	Tylko trochę.	Tak jak reszta.	Bardziej niż inni.
Czy brał(a) czynny udział w przygotowaniu prezentacji?	Nie brał(a) udziału.	Tylko trochę.	Tak jak reszta.	Bardziej niż inni.

2. Jak oceniasz pracę twojego kolegi / twojej koleżanki? Pokoloruj tylko tyle kółek, na ile oceniasz jego/jej pracę, zaczynając od ogonka do główki gąsienicy „bruco”: 1 – sprawia mu to trudność, 2 – nad tym musi jeszcze popracować, 3 – całkiem nieźle, 4 – dobrze, 5 – jeszcze lepiej, 6 – bardzo dobrze, 7 – super.

Jak stosować to narzędzie i interpretować uzyskane wyniki? Przed przystąpieniem do oceny koleżeńskiej nauczyciel powinien poinformować uczniów, aby nie kierowali się sympatią lub antypatią, którą odczuwają wobec kolegi lub koleżanki, ale kierować się w swojej ocenie tylko jego/jej wkładem pracy w dane zadanie oraz jakością wykonanego zadania. Ponadto nauczyciel przekazuje uczniom kryteria sukcesu oraz zaznajamia ich ze sposobem udzielania oceny pracy wykonanej przez drugą osobę. Pytania zadawane uczniowi mają na celu wskazać, na jakim etapie są umiejętności ucznia ocenianego w zakresie porozumiewania się w języku włoskim. Pokolorowane przez ucznia kółka

oznacza, w jakim stopniu on ocenia umiejętności kolegi/koleżanki. W przypadku, w którym uczeń pokoloruje jedno kółko, oznacza to, że ocenia on umiejętności drugiego ucznia jako niewystarczające, zatem brak aktywności na lekcji oraz trudności w rozwiązaniu zadania. Jeżeli zaznaczy dwa kółka, oznacza to, że ocenia on umiejętności kolegi/koleżanki jako bardzo niewielkie, lepszą aktywność na lekcji lecz dostrzega nadal trudności w wykonaniu zadania. Zaznaczone trzy kółka oznaczają ocenę umiejętności kolegi/koleżanki jako niewielkie, lecz uczeń dostrzega, że kolega/koleżanka trochę się nauczył i jest w stanie wykonać powierzone mu zadanie. Cztery kółka oznaczają, że uczeń ocenia umiejętności swojego kolegi/koleżanki jako dobre, zatem lepszą aktywność oraz umiejętność w wykonaniu pracy na lekcji. Pięć zaznaczonych kółek: oznacza ocenę umiejętności kolegi/koleżanki jako lepsze niż dobre, aktywne i sprawne wykonanie zadań. Sześć kółek uczeń może zinterpretować jako bardzo dobre umiejętności. Uczeń czerpie satysfakcję z pracy na lekcji i jest zadowolony z osiągnięć. Siedem kółek oznacza, że uczeń ocenia umiejętności kolegi/koleżanki jako celujące, zatem aktywny udział na lekcji, niezbędna wiedza oraz radość z wykonanych zadań i pracy na lekcji.

ROZDZIAŁ IV

Arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych

W tym rozdziale znajdziemy arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych.

4.1 Arkusz ewaluacji formatywnej dla I etapu edukacyjnego na podstawie metody *Total Physical Response*

Metoda TPR (ang. *Total Physical Response*) – reagowania całym ciałem nadaje się doskonale do pracy z uczniami na pierwszym etapie edukacyjnym, ponieważ kształci w nich kompetencje kluczowe i uniwersalne w zakresie wielojęzyczności oraz aktywuje do lepszego zrozumienia oraz opanowania materiału.

Metoda ta, uruchamiając zarówno lewą półkulę mózgową (odpowiedzialną za język i mowę), jak i prawą (odpowiedzialną za ruch fizyczny), stwarza najlepsze warunki do większego zaangażowania dzieci w tym wieku w proponowane treści podczas zajęć. Przez to pomaga lepiej zapamiętać materiał omawiany na lekcji.

Poniższe tabele tworzą arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowej w zakresie wielojęzyczności, na którą składają się następujące umiejętności: rozumienie wypowiedzi ustnych, rozumienie wypowiedzi pisemnych, tworzenie wypowiedzi ustnych, tworzenie wypowiedzi pisemnych oraz wiedza i postawy.

- Przykład działania na lekcji (w ramach metody TPR): Nauczyciel śpiewa/wydaje polecenia i wykonuje określone ruchy takie jak: „se sei felice batti le mani”, „trova il compagno con la maglietta rossa”, „se hai capito alza la mano”, „quando senti il campanello fai un salto”.

Arkusz ewaluacji formatywnej na podstawie metody TPR – cz. 1

Rozwijanie kompetencji kluczowych, poprzez rozwijanie następujących umiejętności, wiedzy oraz postaw – rozumienie wypowiedzi ustnych	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Uczeń reaguje na polecenia wypowiedziane werbalnie.	
Uczeń rozumie proste piosenki i wierszyki, którym towarzyszą gesty, dźwięki i mimika.	
Uczeń znajduje w wypowiedzi określone informacje.	
Uczeń potrafi uczyć się poprzez obserwację, mimikę i gesty.	
Uczeń potrafi pracować w zespole.	
Uczeń reaguje na polecenia nauczyciela.	
Uczeń potrafi nazwać części ciała, kolory, ubrania itd.	
Uczeń potrafi używać właściwych dla tego etapu form gramatycznych.	
Uczeń rozwija postawę świadomości różnorodności kulturowej.	
Uczeń rozwija zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej.	

Arkusz ewaluacji formatywnej na podstawie metody TPR – cz. 2

- Przykład działania na lekcji (w ramach metody TPR): Nauczyciel wypisuje krótkie zdania na karteczkach, uczeń je odczytuje i wykonuje zadanie ruchowe, które pojawiło się na kartce.

Rozwijanie kompetencji kluczowych, poprzez rozwijanie następujących umiejętności, wiedzy oraz postaw – rozumienie wypowiedzi pisemnych	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Uczeń znajduje w wypowiedzi pisemnej określone informacje.	
Uczeń rozwija umiejętności kreatywne.	
Uczeń rozpoznaje nazwy części ciała, kolory, ubrania itd.	
Uczeń rozpoznaje napisane czasowniki.	
Uczeń rozpoznaje poprawnie napisane proste formy gramatyczne.	
Uczeń rozwija postawę świadomości różnorodności kulturowej.	
Uczeń rozwija zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej.	

Arkusz ewaluacji formatywnej na podstawie metody TPR – cz. 3

- Przykład działania na lekcji (w ramach metody TPR): Nauczyciel zachęca do powtarzania krótkich wypowiedzi ustnych lub udzielania odpowiedzi według podanego schematu.

Rozwijanie kompetencji kluczowych, poprzez rozwijanie następujących umiejętności, wiedzy oraz postaw – tworzenie wypowiedzi ustnych	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Uczeń tworzy i powtarza krótkie i proste wypowiedzi, piosenki i rymowanki.	
Uczeń powtarza wyrazy, zwroty i formy gramatyczne.	
Uczeń potrafi zadawać pytania oraz udzielać odpowiedzi.	
Uczeń potrafi nazwać części ciała, kolory, ubrania itd.	
Uczeń potrafi posługiwać się właściwymi dla tego etapu formami gramatycznymi.	
Uczeń rozwija postawę świadomości różnorodności kulturowej.	
Uczeń rozwija zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej.	

Arkusz ewaluacji formatywnej na podstawie metody TPR – cz. 4

- Przykład działania na lekcji (w ramach metody TPR): Nauczyciel zachęca dzieci do tworzenia krótkich wypowiedzi pisemnych oraz do przepisywania wyrazów.

Rozwijanie kompetencji kluczowych, poprzez rozwijanie następujących umiejętności, wiedzy oraz postaw – tworzenie wypowiedzi pisemnych	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Uczeń potrafi napisać pojedyncze wyrazy, proste wypowiedzi i zdania.	
Uczeń rozwija umiejętność uczenia się oraz krytycznego myślenia.	
Uczeń potrafi napisać nazwy części ciała, kolorów oraz ubrań itd.	
Uczeń potrafi napisać zdania i posługiwać się poprawnymi dla tego etapu formami gramatycznymi.	
Uczeń rozwija postawę świadomości różnorodności kulturowej.	
Uczeń rozwija zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej.	

Pod tytułami kolejnych tabel zostały przedstawione możliwe oraz przykładowe działania nauczyciela w trakcie zajęć prowadzonych metodą TPR. W pierwszej kolumnie tabel wskazano wiedzę, umiejętności i postawy, jakie rozwijają te działania. W drugiej kolumnie należy określić, w jakiej mierze – w skali od 1 do 5 – dane działanie podnosi wiedzę, kształci umiejętności oraz rozwija postawy składające się na kompetencję porozumiewania się w języku obcym. Tym sposobem nauczyciel może ocenić, w jakim stopniu dany test, projekt lub działania na lekcji rozwijają kompetencję kluczową w zakresie wielojęzyczności oraz kompetencje kluczowe osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

Powyższe stopnie należy interpretować w ten sposób:

- 1 – metoda nie rozwija;
- 2 – metoda rozwija w nieznacznym stopniu;
- 3 – metoda rozwija wystarczająco;
- 4 – metoda rozwija w znacznym stopniu;
- 5 – metoda rozwija znakomicie.

Dokonując analizy wyników, nauczyciel widzi, jakie i w jakim stopniu umiejętności są rozwijane, zatem czy lekcja, treści programowe, metody i techniki służą rozwijaniu badanej kompetencji kluczowej.

4.2. Arkusz ewaluacji sumującej dla I etapu edukacyjnego na podstawie metody *Total Physical Response*

W poprzednim arkuszu przedstawiono, jakie umiejętności, wiedzę i postawy rozwija praca metodą TPR – na podstawie wybranego scenariusza zajęć. Tym razem przedstawimy na ile, na podstawie tego samego scenariusza zajęć, ta metoda rozwija kompetencje w zakresie wielojęzyczności, a mianowicie czego uczeń się nauczył i czy potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy.

Na pierwszym etapie edukacyjnym uczeń uczy się rozwijać przede wszystkim sprawność rozumienia ze słuchu i tworzenia własnych wypowiedzi – na poziomie wyrazu lub prostego zdania, zatem ocena tych umiejętności nie będzie bardzo rozbudowana.

Arkusz ewaluacji sumującej na podstawie metody TPR

Umiejętności wiedza oraz postawy ucznia	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Uczeń rozumie wypowiedzi ustne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na polecenia i dźwięki; ▪ rozumie krótkie wypowiedzi; ▪ rozumie rymowanki i piosenki. 	
Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na polecenia pisemne; ▪ rozumie krótkie wypowiedzi; ▪ rozumie rymowanki i piosenki. 	
Uczeń tworzy wypowiedzi ustne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ powtarza wyrazy; ▪ nazywa ludzi/miejsca/przedmioty; ▪ opisuje, co widzi; ▪ odpowiada na zadane mu pytania; ▪ tworzy krótkie wypowiedzi. 	
Uczeń tworzy wypowiedzi pisemne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ przepisuje wyrazy; ▪ pisze nazwy ludzi/miejsc/przedmiotów; ▪ pisze opis tego, co widzi; ▪ pisze odpowiedzi na zadane pytania; ▪ tworzy krótkie wypowiedzi. 	
Uczeń pracuje w zespole: <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestniczy w zabawie; ▪ pracuje z innymi dziećmi; ▪ uczeń wykazuje się kreatywnością. 	

Dokonując podsumowania wyników z tabeli, w skali od 1 do 5, nauczyciel stwierdza, w jakim stopniu uczeń opanował daną umiejętność wiedzę lub postawę, a zatem – na ile posiada kompetencje w zakresie wielojęzyczności. Stopniowanie należy interpretować w następujący sposób:

- 1 – nie rozwinął w żadnym stopniu;
- 2 – rozwinął w nieznacznym stopniu;
- 3 – rozwinął w średnim stopniu;
- 4 – rozwinął dobrym stopniu;
- 5 – rozwinął w stopniu celującym.

Jeśli zatem uczeń rozwinął podane umiejętności na poziomie nie wyższym niż 2 stopnie oznacza to, iż musi jeszcze popracować nad aspektami ujętymi w tabeli takimi jak: prawidłowe reagowanie na polecenia nauczyciela, poprawne powtarzanie wyrazów/ rymowanek/piosenek, tworzenie wypowiedzi, pracy w zespole, itd., aby opanować kompetencję w zakresie wielojęzyczności. Jeśli natomiast jego wynik wynosi 5, oznacza, że większość podanych umiejętności, wiedzy oraz postaw została rozwinięta zatem uczeń opanował kompetencje w zakresie wielojęzyczności.

ROZDZIAŁ V

Propozycje prac projektowych pozwalających ocenić poziom rozwoju kompetencji kluczowych

W tym rozdziale znajdują Państwo 3 przykładowe tematy prac projektowych z języka włoskiego dostosowanych do I etapu edukacyjnego, pozwalające ocenić kompetencje kluczowe i uniwersalne ucznia. Przedstawiamy również 2 propozycje narzędzi do oceny rozwoju kompetencji kluczowych, które można modyfikować w zależności od realizowanego projektu.

PRACA PROJEKTOWA Z JĘZYKA WŁOSKIEGO – KLASA III. Temat: „Facciamo la pizza”

- **Cele ogólne:** zachęcanie do mówienia w języku włoskim; przybliżenie kultury Włoch oraz zainteresowanie nią ucznia; czerpanie radości ze wspólnej zabawy.
- **Cele szczegółowe. Uczeń:** zna nazwy składników do pizzy po włosku i wymawia je poprawnie; potrafi zadawać pytania związane z tematem kulinarnym; potrafi udzielać odpowiedzi na zadawane pytania; potrafi przygotować samodzielnie pizzę, otrzymując wskazówki po włosku; potrafi pracować w zespole oraz samodzielnie.
- **Metody i techniki:** metody słowne, poglądowe, praktyczne.
- **Formy pracy:** praca indywidualna, praca w grupach, praca metodą projektu.
- **Środki dydaktyczne:** okrągły spód do pizzy z kartonu, papierowe składniki do pizzy, klej, nożyczki, kredki, mazaki.
- **Przebieg zajęć**
 - Praca może zostać wykonana na dwa sposoby, czyli: a) z prawdziwych składników, b) ze składników papierowych – narysowanych lub pobranych z internetu. Wariant B nadaje się dla edukacji wczesnoszkolnej, nie tylko pod względem praktycznym, ale również jako dodatkowa nauka utrwalająca słownictwo. Zaleca się, aby jedna lekcja została poświęcona wycinaniu i przygotowywaniu składników w formie papierowej – wraz z omówieniem słownictwa, a kolejna już przygotowaniu pizzy.
 - Nauczyciel dzieli dzieci na grupy trzy- lub czteroosobowe, każdej z nich podaje spód pizzy z kartonu, wymawiając po włosku „la base della pizza, prego”. Dzieci odpowiadają „grazie” oraz powtarzają nazwę po włosku. Tak samo postępuje nauczyciel z kolejnymi składnikami do pizzy, które podaje „il sugo di pomodoro, la mozzarella, il prosciutto, l’olio, il sale” itd. Dzieci przyklejają składniki, pracując w zespole. Nauczyciel pyta każdą grupę „Come si chiama la vostra pizza?” – dzieci odpowiadają „Pizza margherita”, lub zadaje inne pytania, np. „Come si chiama la tua pizza?”, „Ti piace il pomodoro?” itd. Teraz można wstawić pizzę do „piekarnika”.
 - Nauczyciel wstawia razem z dziećmi każdą pizzę do piekarnika wykonanego z kartonu na wcześniejszych zajęciach, mówi po włosku „adesso possiamo mettere la pizza nel forno”. Gdy pizza się „piecze” nauczyciel może wykorzystać ten czas na omówienie i zadawanie pytań. Dzieci siadają w kole i nauczyciel zadaje takie pytania jak: „dov’è la pizza?”, „quanto tempo cuoce la pizza?”, „chi ha fame?”, „a chi non piace la pizza?” itd. Po czasie spędzonym na rozmowie z dziećmi, nauczyciel wyjmuje pizzę z „piekarnika” oraz częstuje dzieci przygotowanymi kawałkami prawdziwej pizzy. Po przekąsce nauczyciel pyta dzieci: „Ti piace fare la pizza?”, „È difficile fare la pizza?”, „Ti piace la lezione?”. Dzieci odpowiadają na pytania nauczyciela oraz żegnają się wspólną piosenką *Ciao ciao, bambini, ciao ciao*.

- Każdy nauczyciel ma dowolność wpisywania do tabeli ewaluacji kompetencji kluczowej działań, które zamierza wykonać na lekcji, aby potem określić, w jakiej mierze są one przydatne dla rozwoju danej kompetencji. Przykładowe tabele są dołączone na końcu rozdziału. Podczas przygotowania wycinania i kolorowania składników do pizzy, a następnie jej przygotowania, uczeń osłuchuje się ze słownictwem i jest zachęcany do jego powtarzania. Również czas oczekiwania na pizzę powinien zostać wykorzystany na aktywną interakcję z uczniami w języku włoskim. Jak można zauważyć, takie działania rozwijają kompetencje kluczowe ucznia
- Piosenka na koniec zajęć *Ciao bambini* jest ważnym elementem pracy z dziećmi na tym etapie, gdyż po pierwsze, zalecane jest wprowadzenie elementów stałych w trakcie lekcji, po drugie, muzyka to niezastąpione narzędzie edukacyjne – pomocne w przyswojeniu obcego języka, jego akcentu i nowej wymowy. Rytm w znacznej mierze ułatwia powtarzanie odmiennych od języka ojczystego akcentów w sposób naturalny i przyjemny dla dzieci.

PRACA PROJEKTOWA Z JĘZYKA WŁOSKIEGO – KLASA III. Temat: „Il mio pupazzo”

- **Cele ogólne:** zachęcanie do mówienia w języku włoskim, rozwijanie wyobraźni i inwencji twórczej, rozwijanie sprawności manualnej, czerpanie radości ze wspólnej zabawy.
- **Cele szczegółowe. Uczeń:** zna nazwy części ciała po włosku i wymawia je poprawnie, potrafi przedstawić się oraz udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące podstawowych informacji o nim potrafi wykonać samodzielnie maskotkę, otrzymując wskazówki po włosku, potrafi pracować w zespole oraz samodzielnie.
- **Metody i techniki:** metody słowne, poglądowe, praktyczne.
- **Formy pracy:** praca indywidualna, praca z całą klasą, praca metodą projektu.
- **Środki dydaktyczne:** kartonowe części maskotki, klej, nożyczki, kredki, mazaki.
- **Przebieg zajęć**
 - Praca polega na wykonaniu przez dzieci maskotki z kartonu – w celu nauczania ich włoskiego słownictwa dotyczącego części ciała. Nauczyciel pokazuje dzieciom maskotę i przedstawia ją klasie, oraz zadaje pytanie każdemu dziecku: „Ciao, io sono un orso e mi chiamo Bruno e tu?”. Pytania mogą być różne, np. „Mi chiamo Bruno, e tu? Come ti chiami?”, „Io sono italiano, e tu?”. Jeśli któreś z dzieci czuje się niepewnie i nie chce odpowiadać, zaleca się na tym etapie edukacyjnym nie wymagać od niego odpowiedzi, lecz poczekać aż dziecko samo zechce odezwać się, gdyż ważne jest, aby pozostało ono z miłymi wrażeniami i nie zniechęciło się do języka obcego. Nauczyciel rozdaje dzieciom materiały z papieru do wykonania maskotki, a następnie tłumaczy, jak każdy z nich powinien wykonać swoją zabawkę. Później nauczyciel rozdaje „części ciała misia” i nazywa je po włosku oraz prosi, aby uczniowie powtarzali je wyraźnie na głos.
 - W trakcie pracy dzieci, prowadzący podchodzi do każdego z uczniów i mówi: „tutto bene?”, „vediamo il tuo lavoro” „che bravo!” oraz powtarza z nimi nazwy części ciała po włosku: „come si chiama questo?”, a uczeń odpowiada: „questo è il naso”. Po wykonaniu maskotek, dzieci siadają w kole, a następnie każde z nich może przedstawić innym swoje dzieło, nauczyciel pomaga, gdy widzi, że dziecko nie wie, jakie pytanie zadać lub nie wie, jak zacząć: „come si chiama il tuo orso?”, „il mio orso si chiama Luca”. Pod koniec zajęć nauczyciel dziękuje dzieciom za ich pracę i zaangażowanie, oraz żegna się z dziećmi piosenką *Ciao bambini, ciao ciao*.

- Podczas przedstawiania uczniom maskotki, nauczyciel zadaje uczniom pytania, które mobilizują ich do odpowiedzi w języku włoskim. Wykonywanie maskotki przez dzieci z kolei stwarza odpowiednią okazję, aby mogły osłuchać się z językiem włoskim.

PRACA PROJEKTOWA Z JĘZYKA WŁOSKIEGO – KLASA III. Temat: „La bandiera polacca e la bandiera italiana”

- **Cele ogólne:** zachęcanie do mówienia w języku włoskim, przybliżenie kultury Włoch, czerpanie radości ze wspólnej zabawy.
- **Cele szczegółowe. Uczeń:** zna polską i włoską flagę, zna położenie Polski oraz Włoch na mapie, zna nazwy kolorów po włosku i wymawia je poprawnie, rozumie znaczenie słów usłyszanych w piosence, potrafi udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące kraju, rozumie i reaguje odpowiednio na polecenia nauczyciela, potrafi wykonać flagę, potrafi pracować w zespole oraz samodzielnie.
- **Metody i techniki:** metody słowne, poglądowe, praktyczne.
- **Formy pracy:** praca indywidualna, praca z całą klasą, praca metodą projektu.
- **Środki dydaktyczne:** części papierowe potrzebne do wykonania flagi, klej, nożyczki, kredki, mazaki.
- **Przebieg zajęć**
 - Nauczyciel prosi dzieci, aby usiadły w kole i zadaje im pytania: „come si chiama il mio paese? Il mio paese si chiama la Polonia”, „che lingua si parla in Polonia?”, „in quali paesi si parla l’italiano?”. Następnie zadaje pytanie jak wygląda polska flaga, a jak wygląda ta włoska, pokazuje flagi Polski i Włoch i zadaje pytania: „quali colori ci sono sulla bandiera polacca?”, „quali colori ci sono su quella italiana?”. Można również wskazać na mapie, gdzie znajduje się Polska, a gdzie Włochy: „qui c’è la Polonia e qui l’Italia”. Nauczyciel tłumaczy, jak zrobić flagę, rozdaje materiały, wymawiając ich nazwy po włosku i zaprasza dzieci do pracy. To jest czas, w którym można podchodzić do dzieci pracujących i powtarzać razem z nimi nazwy kolorów oraz słownictwo. Po skończeniu swoich prac, dzieci siadają razem w kole i przedstawiają flagi, reagując na polecenia nauczyciela „alza la bandiera della Polonia”, „e adesso alza la bandiera dell’Italia”. Wspólne wysłuchanie piosenki o włoskiej fladze *Tre colori – Coro Arcobaleno di Limana* Testo e Musica di Lodovico Saccol. Tekst piosenki podano poniżej.

Tre colori di Lodovico Saccol

Sventola leggera, nel vento della sera,
non l’avevo mai notata, forse era sempre là
ma tornando dopo un viaggio, riconosci i suoi colori,
e dell’aria sai gli odori,
ecco questa è casa tua!

Ogni stato ha la sua bandiera,
che lo rappresenta, e racconta la sua storia.
Ci fa riconoscere, e ci ricorderà
che nei gesti quotidiani, nelle piccole attenzioni,
nell’impegno di ciascuno, crescerà la civiltà.

Il verde delle terre, dei monti, le pianure:
 un piccolo stivale ricco di diversità.
 È terra che dà vita, cibo, aria a tutti noi,
 da proteggere, curare,
 questo verde è casa tua!

Il bianco della neve, serbata nelle rocce,
 il bene più prezioso, che acqua ci darà.
 Il bianco della pace: è fragile lo sai,
 se ci credi può durare,
 questo bianco è casa tua!

Ogni stato ha la sua bandiera,
 che lo rappresenta, e racconta la sua storia.
 Ci fa riconoscere, e ci ricorderà
 che nei gesti quotidiani, nelle piccole attenzioni,
 nell'impegno di ciascuno, crescerà la civiltà.

Il rosso, la passione, i frutti sotto il sole,
 la cura, l'energia in quello che si fa.
 Che mai non ci divida, metta l'odio tra di noi.
 Che sia come un focolare,
 questo rosso è casa tua!

E non dimenticare, che il nostro tricolore,
 può sventolare assieme a tantissime bandiere.
 Ognuna i suoi colori, ognuna la sua gente,
 gli errori del passato non vanno fatti più.
 Da Strasburgo a Bruxelles, da Roma a New York,
 i nostri tre colori parlano di noi,
 di sogni e libertà, di storia da capire,
 studiare, pensare, difendere, curare!

Ogni stato ha la sua bandiera,
 che lo rappresenta, e racconta la sua storia.
 Ci fa riconoscere, e ci ricorderà
 che nei gesti quotidiani, nelle piccole attenzioni,
 nell'impegno di ciascuno, crescerà la civiltà
 che nei gesti quotidiani, nelle piccole attenzioni,
 questi nostri tre colori canteranno... la nostra libertà.

Źródło: filastrocche.it (dostęp 31.08.2022).

- Nauczyciel zadaje dzieciom pytania w języku włoskim, na przykład: „Ti piace la lezione?”, „Ti diverti?”. Nauczyciel żegna się z dziećmi piosenką *Ciao bambini, ciao ciao*.

Poniżej znajdują się dwie propozycje narzędzi pomiaru kompetencji kluczowych i uniwersalnych.

Ewaluacja kompetencji kluczowych i uniwersalnych w projekcie:

Działania/zadania	Kompetencje w zakresie wielojęzyczności (wiedza, umiejętności, postawy)	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Przygotowywanie składników/akcesoriów/dekoracji: wycinanie, kolorowanie itp.	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znajomość słownictwa; ▪ znajomość czasowników; ▪ umiejętność uczenia się poprzez powtarzanie wyrazów; ▪ rozwija umiejętność uczenia się poprzez obserwację; ▪ umiejętności kreatywne; ▪ umiejętność pracy w grupie. 	
Wykonanie głównego zadania projektowego: scenka, pizza, maskotka itp.	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znajomość słownictwa; ▪ umiejętność rozwiązywania problemów; ▪ umiejętności kreatywne; ▪ umiejętność pracy w grupie. 	
Pytania zadawane przez nauczyciela	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znajomość słownictwa; ▪ umiejętności rozumienia ze słuchu; ▪ umiejętność krytycznego myślenia. 	
Odpowiedzi udzielane przez ucznia	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znajomość słownictwa; ▪ umiejętność mówienia; ▪ umiejętność krytycznego myślenia. 	
Piosenka	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znajomość słownictwa; ▪ umiejętności rozumienia ze słuchu; ▪ umiejętności muzyczne. 	
Przedstawienie pracy projektowej grupy	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ umiejętność wypowiadania się w języku obcym; ▪ umiejętności społeczne; ▪ umiejętności artystyczne. 	
Piosenka	Uczeń rozwija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znajomość słownictwa; ▪ umiejętności rozumienia ze słuchu; ▪ umiejętności muzyczne; ▪ postawę świadomości różnic kulturowych; ▪ zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej. 	

W kolumnie „Działania/zadania” przedstawiono możliwe i przykładowe działania nauczyciela na lekcji. W kolejnej kolumnie – „Kompetencje (wiedza, umiejętności, postawy)” – określono wiedzę, umiejętności oraz postawy, które rozwijają te działania. W trzeciej, ostatniej kolumnie – „Stopień opanowania” – należy zaznaczyć, w jakim stopniu dana umiejętność, wiedza lub postawa jest rozwijana przez określenie jej stopnia opanowania w skali od 1 do 5. Mianowicie, według podanej skali, uczeń:

- 1 – nie rozwija danej umiejętności;
- 2 – rozwija daną umiejętność w nieznacznym stopniu;
- 3 – rozwija daną umiejętność wystarczająco;
- 4 – rozwija daną umiejętność w znacznym stopniu;
- 5 – rozwija daną umiejętność na poziomie wybitnym.

Tym sposobem nauczyciel może ocenić, jakie kompetencje rozwija dany projekt i w jakim stopniu. Jeśli nauczyciel zaznaczy większość opanowanych umiejętności na poziomie 5, oznacza, że uczeń rozwinął kompetencję w zakresie porozumiewania się w języku obcym na poziomie wybitnym.

Ewaluacja kompetencji kluczowej i uniwersalnych

Umiejętności, wiedza oraz postawy ucznia na podstawie pracy na lekcji	Stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Uczeń rozumie wypowiedzi ustne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na polecenia i dźwięki; ▪ rozumie krótkie wypowiedzi; ▪ rozumie rymowanki i piosenki. 	
Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na polecenia pisemne; ▪ rozumie krótkie wypowiedzi; ▪ rozumie rymowanki i piosenki. 	
Uczeń tworzy wypowiedzi ustne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ powtarza wyrazy; ▪ nazywa ludzi/miejsca/przedmioty; ▪ opisuje, co widzi; ▪ odpowiada na zadane mu pytania; ▪ tworzy krótkie wypowiedzi. 	
Uczeń tworzy wypowiedzi pisemne: <ul style="list-style-type: none"> ▪ przepisuje wyrazy; ▪ pisze nazwy ludzi/miejsc/przedmiotów; ▪ pisze opis tego, co widzi; ▪ pisze odpowiedzi na zadane pytania; ▪ tworzy krótkie wypowiedzi. 	
Uczeń pracuje w zespole: <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestniczy w zabawie; ▪ pracuje z innymi dziećmi; ▪ uczeń wykazuje się kreatywnością; ▪ podchodzi kreatywnie do zadania. 	

W powyższej tabelce zaprezentowano listę przykładowych działań ucznia na lekcji. Na podstawie obserwacji uczniów w trakcie wykonywania zadań projektowych nauczyciel zaznacza, w jakim stopniu w skali od 1 do 5 uczeń opanował każdą z wyszczególnionych umiejętności, wiedzy oraz postaw. W ten sam sposób nauczyciel może ocenić również inne działania, których nie ujęto w tabeli, takie jak: pytania zadawane przez nauczyciela, czy piosenka śpiewana na zakończenie lekcji. Na koniec nauczyciel podsumowuje wyniki i stwierdza, w jakim stopniu, w skali od 1 do 5, uczeń opanował kompetencję porozumiewania się w języku obcym. Wyniki należy interpretować w następujący sposób:

- 1 – uczeń nie opanował;
- 2 – uczeń opanował w nieznacznym stopniu;
- 3 – uczeń opanował w wystarczającym stopniu;
- 4 – uczeń opanował w znacznym stopniu;
- 5 – uczeń opanował w stopniu znakomitym.

ROZDZIAŁ VI

Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)

Ostatni rozdział został poświęcony ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej w zakresie rozumienia i tworzenia informacji. Znajdziemy w nim kryteria oceny, arkusze ewaluacji dla nauczyciela i ucznia oraz analizę SWOT (od ang. *strengths, weaknesses, opportunities, threats*) wyników ewaluacji kompetencji kluczowej.

Ewaluacja kompetencji kluczowej i uniwersalnej z języka włoskiego dla I etapu edukacyjnego. Na pierwszym etapie nauki języka włoskiego uczeń posługuje się podstawowym zasobem słownictwa na temat jego samego jak i jego najbliższego otoczenia. W celu przeprowadzenia ewaluacji kompetencji kluczowej należy określić stopień opanowania wiadomości, umiejętności i postaw dotyczących tematów realizowanych na tym etapie edukacyjnym. Uczniowie w tym wieku potrafią zadać krótkie pytania i udzielić krótkich odpowiedzi na następujące tematy: ja i moi bliscy, moje miejsce, moja szkoła, popularne zawody, mój dzień i moje zabawy, jedzenie, sklep, mój czas wolny i wakacje, święta i tradycje, mój kraj, sport, moje samopoczucie, przyroda wokół mnie, świat baśni i wyobraźnia.

6.1. Kryteria oceny ewaluacji kompetencji

Kompetencja kluczowa w zakresie **rozumienia i tworzenia informacji** jest zbiorem następującej wiedzy, umiejętności oraz postaw niezbędnych do jej wykształcenia:

Wiedza:

- uczeń zna słownictwo związane z tematami omawianymi na lekcji;
- uczeń zna struktury gramatyczne;
- uczeń zna zasady fleksji i składni.

Umiejętności:

- uczeń stosuje formalny i nieformalny styl wypowiedzi odpowiednio do sytuacji;
- uczeń korzysta z różnych źródeł informacji;
- uczeń potrafi znaleźć informacje i wyciągnąć z nich poprawne wnioski;
- uczeń potrafi pracować w zespole;
- uczeń korzysta ze strategii kompensacyjnych w przypadku nieznanomości słownictwa;
- uczeń potrafi logicznie argumentować swoje zdanie.

Postawa:

- uczeń wykazuje postawę gotowości do dialogu opartego na rzetelnej argumentacji;
- uczeń przejawia wrażliwość na walory estetyczne;
- uczeń okazuje zainteresowanie komunikacją z innymi ludźmi.

Mając zatem świadomość, jaka wiedza, umiejętności oraz postawy są niezbędne do wykształcenia kompetencji kluczowej, można zbadać poziom jej wykształcenia u ucznia poprzez sprawdzenie, w jakim stopniu uczeń, w skali od 1 do 5, posiada wymienioną powyżej wiedzę, umiejętności oraz postawy na tematy określone w tabeli oraz wskazane w podstawie programowej dla pierwszego etapu edukacyjnego.

6.2. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej w zakresie rozumienia i tworzenia informacji dla nauczyciela

Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej dla nauczyciela

Zagadnienia	Wiedza – stopień opanowania oceniany w skali 1–5	Umiejętności – stopień opanowania oceniany w skali 1–5	Postawy – stopień opanowania oceniany w skali 1–5
Ja i moi bliscy			
Moje miejsce zamieszkania			
Moja szkoła			
Popularne zawody			
Mój dzień, moje zabawy			
Jedzenie			
Sklep			
Mój czas wolny i wakacje			
Święta i tradycje, mój kraj			
Sport			
Moje samopoczucie			
Przyroda wokół mnie			
Świat baśni i wyobraźni			

Nauczyciel zaznacza, w jakim stopniu uczeń opanował wiedzę, na którą składa się znajomość słownictwa, struktur gramatycznych, fleksji oraz składni odpowiednich dla I etapu edukacyjnego.

Nauczyciel zaznacza również, w jakim stopniu uczeń opanował umiejętności uczenia się, pracy zespołowej, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów oraz korzystania z różnych źródeł informacji oraz stosowania strategii kompensacyjnych w przypadku nieznanności słownictwa.

Kolejnym elementem zaznaczanym przez nauczyciela jest stopień, w jakim uczeń posiada odpowiednie postawy: gotowości do dialogu opartego na argumentacji, wrażliwości na walory estetyczne oraz postawy zainteresowania interakcją z ludźmi.

Tabela pozwala na przyjrzenie się temu, co uczeń wykształcił, czy posiada wiedzę, odpowiednie umiejętności oraz postawy, które umożliwiły mu rozwinięcie kompetencji rozumienia i tworzenia informacji w języku włoskim. Na podstawie informacji zebranych w tabeli można również zorientować się, jakie braki w wiedzy, umiejętnościach i postawach mogą stać na przeszkodzie do wykształcenia kompetencji kluczowej w zadowalającym stopniu.

6.3. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej w zakresie rozumienia i tworzenia informacji dla ucznia

Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowej i uniwersalnej dla ucznia.

Spróbuj nam powiedzieć, w jakim stopniu znasz język włoski, pokoloruj kratkę zgodnie z odpowiedzią, którą wybierasz

Pytanie	Nie	Tylko czasami	Tak	Tak, bez problemu	Nie wiem
Czy rozumiesz, kiedy nauczyciel wydaje polecenia po włosku?					
Czy potrafił(a)byś opisać kolegę/koleżankę po włosku?					
Czy potrafisz powiedzieć po włosku, gdzie mieszkasz i skąd pochodzisz?					
Czy potrafił(a)byś nazwać po włosku przedmioty znajdujące się w klasie?					
Czy rozumiesz, kiedy ktoś przedstawia się w języku włoskim: imię, wiek i skąd pochodzi?					
Czy zapamiętałeś(-aś) nazwę owoców i warzyw w języku włoskim?					
Czy potrafisz wymienić nazwy sklepów po włosku?					
Czy znasz nazwy ubrań po włosku?					
Czy potrafił(a)byś powiedzieć po włosku, co lubisz, a czego nie?					
Czy potrafił(a)byś powiedzieć po włosku, gdzie chciał(a)byś pojechać na wakacje?					
Czy gdybym opisał(a) choinkę lub koszyczek świąteczny po włosku, zrozumiał(a)byś?					
Czy znasz nazwy sportów po włosku?					
Czy zrozumiesz, kiedy kolega powie, jak się czuje po włosku?					
Czy potrafił(a)byś powiedzieć po włosku, co można zobaczyć na plaży lub w górach?					
Czy oglądasz czasem seriale animowane po włosku i rozumiesz ich znaczenie?					

6.4. Przeprowadzenie analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowej

Oto przykład analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji rozumienia i tworzenia informacji.

- **Mocne strony:** z przykładowej analizy odpowiedzi ucznia można wywnioskować, że postrzega on swoją znajomość języka włoskiego jako dobrą. Sądzi, że nie miałby problemu w rozumieniu poleceń, nazw przedmiotów, terminów odnoszących się do czasu wolnego, sportu, sposobów wyrażania swoich preferencji, szczególnie pewnie czuje się w tematach, które go interesują. Cechuje się ciekawością w poznawaniu języka obcego, gdyż ogląda bajki w tym języku.
- **Słabe strony:** warto poćwiczyć zwroty używane na lekcji w języku włoskim, w tematyce obejmującej opis osoby z bliskiego otoczenia, w tematyce dotyczącej sklepów, a w szczególności ich nazw oraz nazw garderoby po włosku. W tematyce tych zagadnień uczeń nie czuje się zbyt pewnie, możliwe, że ma zbyt ubogie słownictwo lub obawia się udzielać odpowiedzi. Warto przyrzeć się tym trudnościom i poszukać przyczyny, aby można było pomóc uczniowi przezwyciężyć je.
- **Szanse:** z analizy wynika, że uczeń wiele już potrafi i ma dużą wiedzę. Aby jednak uzyskać większą pewność w posługiwaniu się językiem włoskim, zaleca się osłuchanie się z jego wymową i intonacją oraz powtarzanie wyrazów za lektorem. Równie ważne jest aktywne uczestnictwo w lekcji, branie udziału w scenkach oraz częste odpowiadanie na pytania nauczyciela. Taka praca na lekcji oraz właściwie dobrane zadania domowe, jak na przykład słuchanie piosenek czy uczenie się rymowanek, pomoże mu w uzyskaniu większej pewności w posługiwaniu się tym językiem.
- **Zagrożenia:** na tym etapie nauki, najważniejsze jest nie zniechęcić ucznia do poznawania języka obcego. Analiza nie sygnalizuje takiej negatywnej postawy ze strony ucznia.

BIBLIOGRAFIA

- Bekker-Goska M., *Uczeń z ADHD: jak dostosować wymagania?*, terapiaspecjalna.pl (dostęp 31.08.2022).
- Ciao canzone per Balbini/filastrocche/rime in italiano* – piosenka (dostęp 31.08.2022).
- Kłoda M., (red.), 2016, *Uczeń z zespołem Aspergera w szkole ogólnodostępnej*, Warszawa: ORE.
- Mucha E., Klimek B., 2022, *L'italiano è facile e divertente. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka włoskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)*, Warszawa: ORE.
- Mucha K., Stalmach-Tkacz A., Wosianek J., 2017, *Oto ja. Program nauczania edukacji wczesnoszkolnej z uwzględnieniem procesów indywidualizacji w kształceniu*, Kielce: MAC Edukacja.
- Niemierko B., 2007, *Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki*, Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- Sikora-Banasik D. (red.), 2009, *Wczesnoszkolne nauczanie języków obcych. Zarys teorii i praktyki*, Warszawa: CODN.
- TRE COLORI. Coro Arcobaleno di Limana* – piosenka (dostęp 31.08.2022).

Izabela Suder – absolwentka Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Gdańsku, lektorka języka włoskiego oraz francuskiego. Posiada certyfikat CELI 5 (Certificati di Lingua Italiana) zaświadczający o znajomości języka włoskiego na najwyższym poziomie nauczycielskim – C2. Spędziła we Włoszech około 20 lat, co poskutkowało bardzo dobrą znajomością kultury włoskiej. Obecnie dzieli się zdobytą wiedzą w swojej Szkole Języka Włoskiego „Parliamo”.